

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutus

Tanja Nykänen

AUTOLIIKKEEN VEROTUKSELLISIA JA KIRJANPIDOLLISIA ERI-
TYISPIIRTEITÄ

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2019

OPINNÄYTETYÖ
Huhtikuu 2019
Liiketalouden koulutus

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
+358 13 260 600

Tekijä
Tanja Nykänen

Nimeke
Autoliikkeen verotuksellisia ja kirjanpidollisia erityispiirteitä

Toimeksiantaja

Tiivistelmä

Tässä opinnäytetyössä käsitellään verotuksellisia ja kirjanpidollisia käytäntöjä, joita noudatetaan Suomessa autokauppaa harjoittavien yritysten liiketoiminnassa. Näkökulmana on autoliikkeen kirjanpidon parissa työskentelevän kirjanpitäjän työkenttä. Opinnäytetyön tarkoituksena on toimia ohjeistuksena aiheen parissa työskenteleville, esimerkiksi kirjanpitäjälle.

Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka aineiston keräämisessä on käytetty kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Tähän opinnäytetyöhön on koottu keskeisimmät ja tärkeimmät asiat autojen vähittäismyyntiä harjoittavien yritysten verotuksesta ja kirjanpidosta. Keskeisimmät tietolähteet tässä opinnäytetyössä ovat Suomen lait, Verohallinnon antamat viralliset ohjeet sekä muu aiheeseen liittyvä ajantasainen kirjallisuus. Tieto on koottu edellä mainituista lähteistä ja jäsenneily yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi.

Autoliikkeen kirjanpidon parissa työskentelevillä kirjanpitäjillä tulee olla alan erityisosaamista aiheesta, sillä heidän on osattava soveltaa tähän liiketoimintaan liittyviä erityispiirteitä ja käytäntöjä. Esimerkiksi etenkin autojen hankinnan ja myynnin arvonnäkökulmaan liittyvät erityisiä säännöksiä. Normaalin verotusmenettelyn lisäksi autoliikkeen kirjanpidossa korostuu vahvasti marginaaliverotusmenettely. Mikäli yritys hankkii EU-tuontiautoja, niiden hankintaan on osattava soveltaa oikeaa menettelyä tilanteen mukaan.

Kieli
suomi

Sivuja 44
Liitteet 0
Liitesivumäärä 0

Asiasanat

autojen vähittäismyynti, autovero, marginaalivero, yhteisöhanke

THESIS
April 2019
Degree Programme in Business Economics

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
FINLAND
+358 13 260 600

Author
Tanja Nykänen

Title
Special Features of Taxation and Accountancy in Car Retail Sales

Commissioned by

Abstract

This thesis focuses on taxation and accounting practices which are followed by companies operating in car retail sales in Finland. The perspective of the thesis is that of an accountant who works in car retail sales. The purpose of this thesis is to provide a guideline to those working with such matters, for example, to accountants.

This thesis is practice-based and it uses qualitative data acquisition methods. The thesis includes the most essential and important facts that must be taken into account in the business of car retailers. The main sources of information in this thesis are Finnish laws, official instructions given by the Finnish tax administration and other relevant up-to-date literature. The information gathered from these sources has been classified into coherent themes.

Accountants working in retail sales of cars must have special knowledge about the subject because they must be able to apply the special features and practices of this business. For example, there are many special regulations regarding the value-added tax of acquisitions and retail sales of cars. In addition to normal taxation procedure, the margin scheme is strongly highlighted in the accounting of companies in car retail sales. If a company acquires imported cars from the European Union, it has to be able to use the right taxation procedure depending on each situation.

Language

Finnish

Pages 44

Appendices 0

Pages of Appendices 0

Keywords

retail sales of cars, tax on motor vehicles, margin tax scheme, intra-Community acquisition of goods

Sisältö

1	Johdanto	5
1.1	Tausta	5
1.2	Tavoite	6
1.3	Menetelmät ja aineisto	6
1.4	Rakenne	7
2	Autoala Suomessa	8
2.1	Autojen myynti Suomessa	8
2.2	Tavoitteet autokannan uudistamisessa	10
2.3	Autokaupan rahoitus	11
2.3.1	Osamaksukauppa	11
2.3.2	Leasing	12
3	Autovero	13
3.1	Yleistä autoverosta	13
3.2	Autoveron määräytyminen	14
3.3	Autoveron suorittaminen ja käsittely kirjanpidossa	16
3.4	Esittelyautojen väliaikainen veroton käyttö	17
4	Autojen hankinnan ja edelleenmyynnin arvonlisäverotuksellinen käsittely ...	18
4.1	Arvonlisäveron perusteeseen kuulumattomat erät	20
4.2	Arvonlisäveron määräytyminen	21
4.3	Marginaaliverotusmenettely	23
4.4	Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen EU-tuontiautoissa	26
4.5	Yhteisöhankinnat	27
5	Arvonlisäveron vähennysoikeus erityistilanteissa	29
5.1	Marginaaliverotettavien henkilö- ja pakettiautojen käyttö muussa liiketoiminnassa	29
5.2	Esittelyautojen käyttökulut ja leasingmaksut	30
6	Kirjanpidossa huomioon otavat asiat	31
6.1	Marginaaliverotusmenettely	31
6.2	Autoveron käsittely marginaaliverotuksessa	37
6.3	Esittely- ja leasingautot kirjanpidossa	37
6.4	Vaihtoautosta maksettavan hyvityksen käsittely	38
7	Yhteenveto	38
8	Pohdinta	40
	Lähteet	42

1 Johdanto

Autokauppaa harjoittavien yritysten kirjanpitoon ja verotukseen liittyy useita erityispiirteitä ja menettelyitä, jotka korostuvat erityisesti tällä toimialalla. Tämän vuoksi aiheen parissa työskentelevillä kirjanpidon ammattilaisilla tulee olla erityisosaamista soveltaa työssään oikeita ja ajantasaisia ohjeistuksia ja menettelyitä. Oikean ja tarpeellisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen vaativat ammattitaitoa, sillä tietoa on paljon, jolloin korostuu erityisesti kyky erotella oleellinen tieto massasta.

Tässä opinnäytetyössä on koottu keskeisimpiä autoliikkeen kirjanpitoon ja verotukseen liittyviä erityispiirteitä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joten tämän opinnäytetyön kautta asiaan on helppo perehtyä, kun tuntee perusasiat verotuksesta ja kirjanpidosta. Hyvin tiivistetty, keskeisimmät asiat sisältävä kokonaisuus säästää aikaa tiedon etsijältä, kun tietoa ei tarvitse lähteä etsimään laajoista ja erillisistä lähteistä.

1.1 Tausta

Ajatus opinnäytetyön aiheesta syntyi tämänhetkisten työtehtävieni kautta. Työskentelyni autokauppaa harjoittavien yritysten kirjanpitojen parissa herätti minussa mielenkiinnon tehdä aihepiiriin liittyvä opinnäytetyö. Koin tämän opinnäytetyön erinomaiseksi mahdollisuudeksi kehittää ammattitaitoani ja tietämystäni tältä erityisosalta.

Tehdessäni autokauppaa harjoittavien yritysten kirjanpidon tehtäviä olen etsinyt ajantasaista tietoa eri lähteistä ymmärtääkseni asioita paremmin. Itselleni teoriaan sekä havainnollistettuihin esimerkkeihin tutustuminen auttavat työtehtävien suorittamisessa. Tutkiessani aikaisemmin tehtyjä opinnäytetöitä en löytänyt aiheesta täysin vastaavaa työtä. Löytämistäni opinnäytetöistä oman opinnäytetyöni

aihepiiriin liittyviä töitä ovat esimerkiksi autosihteerin näkökulmasta tehty ”Autosihteerin käytännön opas” (Levänen, 2016) ja yleisellä tasolla autojen maahantuonnista kertova opinnäytetyö ”Käytettyjen autojen maahantuonti – prosessi ja verotus” (Koivula, 2016).

1.2 Tavoite

Keskeisenä tavoitteenani oli saada opinnäytetyöstäni hyvä ja käytännöllinen tietopaketti autoliikkeen verotuksen ja kirjanpidon parissa työskenteleville sekä aiheesta kiinnostuneille. Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksenä on, mitä erityispiirteitä liittyy ajoneuvojen vähittäismyyntiä harjoittavien yritysten toimintaan kuuluvien tapahtumien arvonlisäverotukseen ja kirjanpitoon. Opinnäytetyössäni tutkin, mitä eri lakeja ja ohjeistuksia tulee ottaa huomioon autokaupan liiketoiminnassa. Otan tutkimuksessa selväksi, mitä eri verotusmenettelyjä voidaan käyttää, missä eri tilanteissa ja kuinka niitä sovelletaan. Tiiviin ja yhtenäisen tietopaketin tavoitteena on toimia hyödyllisenä työkaluna. Olen pyrkinyt opinnäytetyössäni tuomaan keskeisimmät asiat esille selkeästi ajantasaisia lakeja ja ohjeistuksia noudattaen. Näin lukija saa selkeän yleiskatsauksen aiheeseen sekä tiedon siitä, mitä lakeja ja ohjeistuksia autokaupan verotuksessa ja kirjanpidossa noudatetaan ja toisaalta tämän opinnäytetyön kautta on helppo löytää alkuperäisten tietolähteiden äärelle.

1.3 Menetelmät ja aineisto

Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka toteutuksessa on käytetty tukena kvalitatiivisia eli laadullisia tutkimusmenetelmiä. Airaksisen ja Vilkan (2003, 9) mukaan toiminnallisella opinnäytetyöllä tavoitellaan ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla alasta riippuen esimerkiksi ammatilliseen käytäntöön suunnattu ohje, ohjeistus tai opastus.

Laadullisen tutkimuksen teossa voidaan käyttää monia aineistonhankintamenetelmiä. Kohdeilmiöstä voi olla jo valmiiksi kirjoitettuja aineistoja. Aineisto voi olla

mitä tahansa kirjoitettua, kuvallista tai äänimateriaalia. (Kananen 2015, 132.) Laadullinen aineisto on havainnoinnista kerättyä tekstiaineistoa, teemahaastattelulla kerättyä haastatteluaineistoa sekä ilmiöön liittyviä erilaisia dokumentteja. Eli laadullinen aineisto voi olla usein monenlaisessa muodossa. Tutkija pyrkii löytämään aineistoista oleelliset tiedot tutkimuskysymysten kannalta. (Kananen 2015, 160.) Olen hyödyntänyt julkisia valmiiksi kirjoitettuja aineistoja, joista olen etsinyt tutkimuskysymyksen kannalta oleellisimmat tiedot. Olen opinnäytetyössäni pyrkinyt käyttämään laadukkaita ja monipuolisia tietolähteitä. Tietolähteinäni olen käyttänyt ajantasaista kirjallisuutta, lakeja, lausuntoja, ohjeistuksia sekä laadukkaita verkkolähteitä. Olen eri tietolähteitä soveltaen koonnut eri aihealueisiin liittyviä asioita yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi. Teorian tueksi olen havainnollistanut marginaaliverotusmenettelyn soveltamista käytännön esimerkeillä.

1.4 Rakenne

Opinnäytetyöni toisessa luvussa kerron autoalasta yleisesti sekä minkälaisia muutoksia alalla on ollut viime vuosina. Luvussa kerron lyhyesti myös autokaupan rahoituksesta, eli mitä eri rahoitusvaihtoehtoja auton hankinnassa voidaan käyttää. Kolmannessa luvussa käsittelen autoveroa ja sen määräytymistä. Tässä luvussa kerron myös autoveron käsittelystä kirjanpidossa sekä autoliikkeiden mahdollisuudesta käyttää esittelyautoja suorittamatta niistä autoveroa.

Autojen ostojen ja myyntien arvonlisäverotuksellisesta käsittelystä kerron luvussa neljä. Luvussa kerron yleisesti arvonlisäverotuksesta sekä arvonlisäveron vähennysoikeudesta. Lisäksi luvussa käsittelen autoliikkeiden toimintaan vahvasti liittyvästä marginaaliverotusmenettelystä ja sen soveltamisesta. Käsittelen myös EU-tuontiautoihin liittyen yhteisöhankintoja. Lukuun viisi olen koonnut keskeisimpiä tilanteita arvonlisäveron vähennysoikeudesta erityistapauksissa. Luvussa kuusi käsittelen kirjanpitoon liittyviä asioita, jotka tulee huomioida autoliikkeen kirjanpidossa. Lukuun olen myös sisällyttänyt pari esimerkkiä havainnollistamaan teoriaa käytännössä. Lopuksi olen koonnut yhteenvedon keskeisimmistä asioista sekä pohdinnan, jossa tiivistän keskeisimpiä ajatuksiani opinnäytetyön aiheesta ja prosessista.

2 Autoala Suomessa

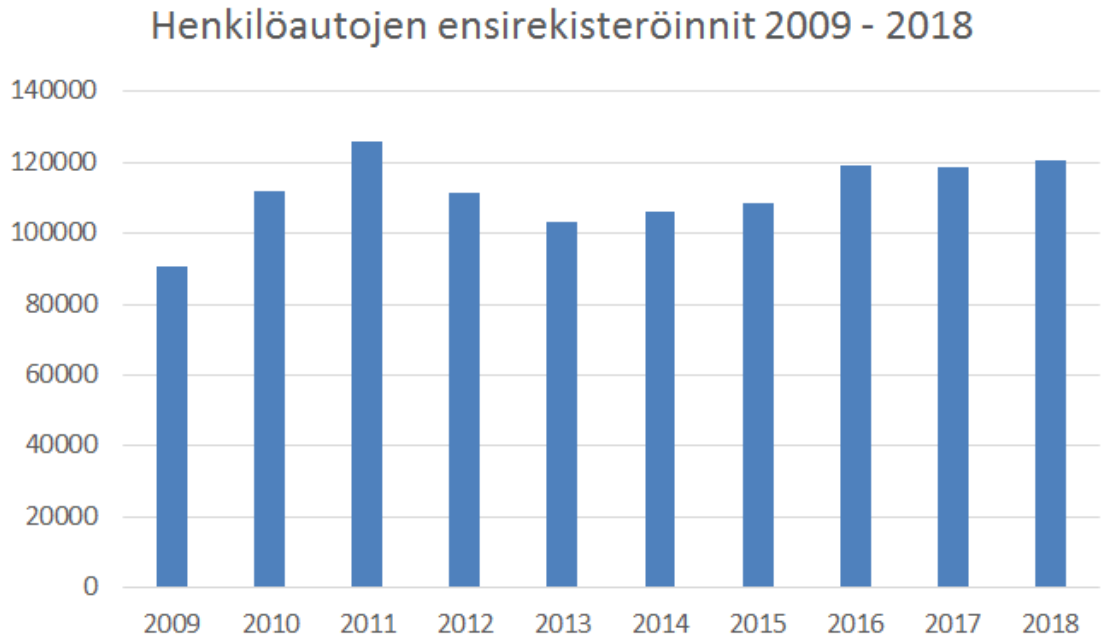
Autoala on ollut viime vuosina paljon otsikoissa. Niin Euroopan unionissa kuin Suomessakin on haluttu löytää ratkaisuja liikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi, mihin keskeisimpinä ratkaisuina pidetään autokannan keski-ikä alentamista sekä uusiutuvien polttoaineiden käyttöä. Suomessa autoveron alentaminen on ollut ajankohtainen aihe. Autoveron alentamisella on todettu olevan vaikutusta autokannan keski-ikä alentamisessa.

Suomessa autojen keski-ikä ja romutusikä ovat noin kolmanneksen Euroopan unionin keskiarvoa suuremmat. Tähän pääsyyntä pidetään autojen korkeita hankintahintoja. Viime vuosina Suomessa liikennekäytössä olevien autojen keski-ikä on kasvanut 3–4 kuukaudella vuosittain. (Autoalan tiedotuskeskus 2019a.) Suomessa auto on keskimäärin toiseksi suurin hankinta asunnon jälkeen. Vaikka auto ei ole sijoituksena lähtökohtaisesti kovin järkevä, moni haluaa omistaa auton asunnon tavoin. Markkinoilta löytyy yksityisille kuluttajille suunnattuja rahoitusmalleja auton omistamisen lisäksi. Nämä mahdollistaisivat monille uudella autolla ajamisen. (Teknavi 2018a.)

2.1 Autojen myynti Suomessa

Autoalan tiedotuskeskuksen mukaan Suomessa ensirekisteröitiin 120 499 henkilöautoa vuonna 2018 (kuva 1). Määrä on 1,6 prosenttia enemmän verrattuna vuoteen 2017. Loppuvuonna 2018 tehtiin lakimuutos autoveron alentamisesta, joka tuli voimaan 3.12.2018. Heti perään uusi autoveroa alentava lakimuutos tuli voimaan jo tammikuussa 1.1.2019. Tämä siirsi joulukuun ensirekisteröintejä tammikuulle, sillä vuoden 2018 joulukuussa ensirekisteröintejä tehtiin 23,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2017. (Autoalan tiedotuskeskus 2019.) Vaihtoehtoista käyttövoimaa hyödyntävien ajoneuvojen eli sähkö-, hybridi- ja kaasautojen määrä kasvoi jälleen vuonna 2018. Bensiinikäyttöisten henkilöautojen ensirekisteröintien määrä kasvoi hieman. Vastaavasti dieselautojen määrä ensirekisteröinneissä laski vuonna 2018 verrattuna edellisvuoteen yli 20 prosenttia. Yli 15

prosenttia ensirekisteröityjen henkilöautojen osuudesta oli muita kuin perinteisiä bensiini- ja dieselkäyttöisiä henkilöautoja. (Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 2019.)

Kuva 1 Henkilöautojen ensirekisteröinnit. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 2019.

Autoalalle vuosi 2018 oli poikkeuksellinen useammasta syystä. Vuoden alussa astui voimaan romutuspalkkiokampanja, jolla oli selvä vaikutus autokaupan vilkastumiseen tammi- ja elokuun välisenä aikana. Vuonna 2018 ensirekisteröidyistä autoista noin 5,5 prosenttia oli hankittu romutuspalkkiota hyödyntäen. Vuoden 2018 syyskuussa otettiin käyttöön uusi kulutuksen ja pakokaasujen mitausmenetelmä WLTP (Worldwide Harmonized Light Vehicles Test Procedure). Tällä on ollut merkittäviä vaikutuksia tuotannon sekä mallistojen muutoksiin. Muutokset ovat näkyneet kuluttajille sekä autoliikkeille toimitusaikojen pidentymisellä. Myös pakettiautojen mallistoihin on odotettavissa suuria muutoksia, sillä lainsäädäntö laajenee vuoden 2019 syyskuussa pakettiautoihin. (Autoalan tiedotuskeskus 2019.)

2.2 Tavoitteet autokannan uudistamisessa

Suomessa on tavoitteena tieliikennepäästöjen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasoon nähden. Suomessa noin viidennes kasvihuonekaasupäästöistä tulee liikenteestä, josta henkilöautoliikenteen osuus on noin yhdeksän prosenttia. Autoveron portaittainen alentaminen on tehokas keino autokannan päästöjen vähentämiseen. (Autoalan tiedotuskeskus 2018b.)

Suomen autoala ja valtio tekivät 22.11.2018 Green deal -ilmastosopimuksen, jolla tähdätään liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Sopimuksen tavoitteena on vähentää ensirekisteröityjen henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästöjä ja lisätä korkeille biopolttoaineosuuksille soveltuvien autojen osuutta autokannassa. Tavoitteena on myös edistää muiden vaihtoehtoisia käyttövoimia hyödyntävien autojen yleistymistä sekä alentaa autokannan keski-ikää ja keskimääräistä romutusikää. Sopimukseen voivat liittyä yksittäiset autoliikkeet ja leasingyhtiöt tekemällä sitoumuksen sitoumus2050.fi-sivustolle. Sopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun. (Valtioneuvosto 2018.) Green Deal -sopimuksen kohteena ovat yritykset, jotka tuovat maahan, myyvät, liisaavat tai vuokraavat uusia henkilö-, paketti-, kuorma- tai linja-autoja. Yritysten liittyessä mukaan sopimukseen ne sitoutuvat sopimuksen mukaisten tavoitteiden edistämiseen. Yritykset valitsevat sopimuksessa esitetyistä toimenpiteistä ne toimet, jotka soveltuvat yrityksen omaan toimintaan. (Autoalan tiedotuskeskus 2018c.)

Voidaan siis todeta, että autoverolain muutoksilla on ollut positiivisia vaikutuksia uusien autojen myyntiin ja sen myötä tavoitteiden saavuttamiseen hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. On havaittavissa, että kuluttajilla on halua omalta osaltansa vaikuttaa ilmastonmuutokseen hillitsemiseen ja kiinnostus vähäpäästöisempiä autoja kohtaan on kasvanut. Autoliikkeillä on oma haasteensa vastata asiakkaiden mieltymyksiin.

2.3 Autokaupan rahoitus

Usein auton hankinta voi vaatia auton ostajaa miettimään erilaisia rahoitusvaihtoehtoja. Auton ostajalla ei välttämättä ole auton ostohintaan vaadittavaa summaa tai ostaja muuten haluaa maksaa auton pienemmissä erissä. Useat rahoitusyhtiöt tekevät yhteistyötä autoliikkeiden kanssa ja tarjoavat palvelujaan autoliikkeiden välityksellä. Usein autoliikkeiden tarjoamissa rahoitusvaihtoehtoissa auto toimii luoton vakuutena. Rahoituksen myöntäminen ilman käsirahaa on yleistynyt tai käsirahana voi toimia myös vaihtoauto.

2.3.1 Osamaksukauppa

Yleensä autorahoituksella tarkoitetaan osamaksua, jolloin uusi tai käytetty auto maksetaan kuukausierissä. Lainasta ja kulutusluotosta autorahoitus eroaa erityisesti siten, että autorahoituksessa ajoneuvo toimii vakuutena. Tällöin ei välttämättä tarvita lisää vakuuksia. Ostaja maksaa sovitun käsirahan auton oston yhteydessä ja lopusta kauppahinnasta tehdään osamaksusopimus. Ostajan vanhaa autoa voidaan käyttää kokonaan tai osittain käsirahana, kun kaupat tehdään autoliikkeessä. Rahoitusyhtiö toimii auton omistajana rahoitussopimuksen ajan. Auton omistusoikeus siirretään ostajalle, kun velka on maksettu kokonaan pois. (Santander 2018.)

Osamaksukaupassa on kyse irtaimen esineen kaupasta, jossa sopimuksen mukainen hinta suoritetaan maksuerissä. Yksi tai useampi maksuerä eräänyy sen jälkeen, kun esine on luovutettu ostajalle. Osamaksukaupassa myyjä pidättää esineen omistusoikeuden tai myyjällä on oikeus ottaa esine takaisin siihen saakka, kunnes kauppahinta on kokonaisuudessaan tai määrätty osa siitä on suoritettu. Myyjä siirtää velaksi jääneen osuuden rahoitusyhtiölle, joka tilittää myyjälle jäljelle jääneen kauppasumman. Kaupanteon kohteen ostanut asiakas maksaa sopimuksen mukaiset kuukausittaiset maksuerät suoraan rahoitusyhtiölle. Ostajan saadessa maksuaikaa kauppa-kohteen käteishintaan lisätään korko ja käsittelymaksut. Tällöin osamaksuhinnasta muodostuu korkeampi hinta, kuin mitä hinta olisi, jos maksu suoritettaisiin kokonaan käteisellä. (Tomperi 2017, 51.)

Osamaksukauppatilanteessa, jossa luotonantajana on elinkeinoharjoittaja ja luotonottajana kuluttaja, noudatetaan kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksiä. Kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:n mukaan kuluttajaluotolla tarkoitetaan luottoa, jonka elinkeinoharjoittaja sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä (Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38). Tilanteissa, jossa luotonottajana on muu kuin kuluttaja, noudatetaan lakia osamaksukaupasta (Laki osamaksukaupasta 18.2.1996/91).

2.3.2 Leasing

Mikäli auton ostaja ei halua ostaa autoa omaksi, autojen pitkäaikainen vuokraus eli leasing on myös mahdollista. Leasing-palvelut ovat yleistyneet ja yhä useampi autoliike tarjoaa ajoneuvoja erilaisilla sopimuksilla sekä yksityis- että yritysautoliijoille.

Leasing tarkoittaa pitkäaikaista, määräaikaista vuokraamista tietyin ehdoin. Yleensä leasingsopimuksien kesto on yleensä 2–4 vuotta. Osamaksusopimuksen ja leasingin merkittävin ero on se, että sopimuskauden jälkeen auto ei siirry vuokraajan omistukseen, ellei sopimukseen ole määritelty lunastusoptiota. Mikäli sopimuksessa on lunastusoptio, leasingajan jälkeen autosta määritetään jäännösarvo, millä auton voi ostaa. Pääsääntöisesti leasingsopimukset voidaan jakaa kahteen kategoriaan: rahoitusleasing ja huoltoleasing. Rahoitusleasingissa vuokraaja vuokraa auton tietyn ajan verran ja maksaa auton huollot sekä muut kulut itse. Huoltoleasingsopimuksessa esimerkiksi auton huollot, renkaiden säilytys, korjaukset sekä jopa pesut ja katsastukset kuuluvat leasingsopimukseen, riippuen sopimuksen ehdoista. Huoltoleasingsopimuksissa on rajoitettu kilometrimäärä. (Katsastushinnat.fi 2016.)

Eryteisesti yritysten suosima tapa hankkia auto on auton pitkäaikainen vuokraaminen. Leasingautoja ei kirjata yrityksen taseeseen, joten leasingin etuna on helppous yrityksen kirjanpidon näkökulmasta. Yritykselle ei myöskään tule riskiä auton arvonalenemisesta. (Teknavi 2018b.)

Nykyisin iso osa autoliikkeistä tarjoaa auton ostamisen sijaan yksityisleasingia eli auton pitkäaikaista vuokraamista. Yksityisleasingista onkin tullut yhä suosituimpi tapa hankkia auto. (Autotalli.com 2019a.) Yksityisleasingissä yksityishenkilö vuokraa auton omaan käyttöönsä. Yksityisleasingisopimusten kesto on yleensä 2–4 vuotta. Yleensä leasingisopimukset sisältävät ajo-oikeuden lisäksi vakuutuksen, huollot sekä renkaanvaihdot. (Autotalli.com 2019b.)

Perehtyessäni eri autoliikkeiden tarjoamiin leasingpalveluihin autoliikkeiden Internet-sivuilta havaitsin, että leasingisopimuksia on tarjolla paljon erilaisia. Tämä osoittaa sen, että leasingautojen käyttö on yleistynyt ja auton omistaminen ei ole välttämättömyys. Leasingautot voivat olla käyttäjilleen huolettomia, sillä leasingisopimukseen voidaan sisällyttää erilaisia sopimusmalleja.

3 Autovero

3.1 Yleistä autoverosta

Suomessa autoverolaki (1482/1994) tuli voimaan vuoden 1995 alussa Suomen liittyessä Euroopan unioniin. Autovero on kertaluonteinen vero, joka perustuu ajoneuvon arvoon. Kyseinen vero maksetaan, kun ajoneuvo rekisteröidään tai otetaan käyttöön Suomessa ensimmäistä kertaa. (Määttä 2017, 559). Autovero tulee maksaa ennen ajoneuvon rekisteröintiä ja käyttöönottoa (Verohallinto 2018a). Uudesta autosta maksettava autovero suoritetaan Verohallinnolle ja ensirekisteröinnin jälkeisestä autoveron perimisestä vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi (Valtiovarainministeriö 2018). Autovero kannetaan uudesta tai käytettynä maahantuodusta henkilöautosta (M1-luokka), pakettiautosta (N1-luokka) ja muusta sellaisesta autosta, jonka oma massa on alle 1 875 kg, moottoripyörästä (L³ ja L⁴-luokka) sekä L⁷-luokkaan kuuluvista nelipyöräisistä moottoriajoneuvoista. Kokonaismassaltaan yli 3 500-kiloiset autot käsitellään kuorma-autoina, jotka eivät ole ajoneuvoveron alaisia ajoneuvoja. (Määttä 2017, 559.)

Ajoneuvo, josta on jo aikaisemmin autovero suoritettu, verotetaan uudelleen ensi kertaa käyttöön otettavana tai rekisteröitävänä ajoneuvona, mikäli se otetaan

käyttöön sen jälkeen, kun 50 prosenttia tai enemmän ajoneuvon osista on vaihdettu. Ajoneuvo verotetaan aina uudelleen, jos itsekantavalla korilla varustetun ajoneuvon kori vaihdetaan. Autoverolain 21 §:n mukaan autoverosta vapaita ovat pelastusauto, sairausauto, invataksi, eläinlääkintäauto, kuorma-auto, yksinomaan ruumiiden ja hautajaistoimintaan liittyvien kukkalaitteiden kuljetukseen käytettävä ruumisauto sekä matkailuauto, jonka oma massa on vähintään 1 875 kiloa (Autoverolaki 29.12.1994/1482).

3.2 Autoveron määräytyminen

Autovero määräytyy ajoneuvon yleisen vähittäismyyntihinnan sekä ajoneuvon ominaishiilidioksidipäästöjen perusteella. Jos ajoneuvolle ei ole hiilidioksidipäästötietoa, veroprosentti määräytyy ajoneuvon kokonaismassan sekä käyttövoiman perusteella. Autoverotasot sopeutettiin EU:n lainsäädännön mukaiseen uuteen WLTP-mittaustapaan kesällä 2018 tehdyn muutoksen myötä. (Valtiovarainministeriö 2018.) Uusi autoverotaulukko ja pakettiautojen veroprosentista tehtävää vähennystä osoittava verotaulukko WLTP-menetelmällä (Worldwide Harmonized Light Vehicles Test Procedure) mitatuille autoille tuli voimaan 1.9.2018. Uutta autoverotaulukkoa sovelletaan autoihin, jotka rekisteröidään tai on otettu käyttöön 1.9.2018 tai sen jälkeen ja joiden CO₂-päästötieto on mitattu WLTP-menetelmällä. Tällöin uuden auton verotuksessa sovelletaan WLTP-mittaustavan mukaista päästöarvoa. (Valtioneuvosto 2018.) Autoverolaki sisältääkin kaksi eri verotaulukkoa. Verotaulukko 1 A on WLTP-mittaustavalla mitatuille autoille. Verotaulukko 1 on tarkoitettu muualla EU:n lainsäädännössä tarkoitettulla mittaustavalla mitatuille sekä kokonaismassan perusteella verotettaville autoille. (Valtiovarainministeriö 2018.)

Autoverolain 3 luvun 6 §:ssä on kerrottu autoveron määräytymisestä. Uudesta henkilö- ja pakettiautosta suoritettava vero määräytyy laissa olevan verotaulukon 1 tai 1 A mukaisesti. Veron määrä on taulukon mukainen prosenttimäärän auton verotusarvosta, jollei lain 8 §:ssä säädetä toisin. Veroprosentti määräytyy auton polttoaineenkulutusta vastaavan hiilidioksidipäästön perusteella. Nämä pohjautuvat Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyihin vaatimuksiin. Mikäli ajo-

neuvosta ei ole autoverolain 1 momentin edellytyksiä täyttävää tietoa hiilidioksidipäästöistä, veroprosentti määräytyy auton kokonaismassaa ja käyttövoimaa vastaavan laskennallisen hiilidioksidipäästön perusteella verotaulukon 1 mukaan. Jos ajoneuvon käyttövoima on pelkästään sähkö, autoveron osuus on pienin verotettava osuus verotaulukon 1 mukaan. (Autoverolaki 29.12.1994/1482.) Tuontiautoissa autovero määräytyy samojen periaatteiden mukaan riippumatta ajoneuvon tuontialueesta. Lisäksi tulli ja maahantuonnin arvonlisävero tulee maksaa silloin, kun ajoneuvo tuodaan maahan EU:n ulkopuolelta. (Verohallinto 2018a.)

Ajoneuvon verotusarvona pidetään sen yleistä verollista vähittäismyyntiarvoa. Yleinen vähittäismyyntiarvo on hinta, joka olisi yleisesti saatavissa myytäessä samanlainen ajoneuvo verollisena Suomen markkinoilla kuluttajan asemassa olevalle ostajalle ajankohtana, jolloin ajoneuvo ilmoitetaan tai olisi pitänyt ilmoittaa verotettavaksi. (Autoverolaki 29.12.1482/1994). Jos ajoneuvon tilaus- ja kauppasopimus on laadittu ennen edellä mainittua veropäivää, uuden ajoneuvon verotusarvo vahvistetaan ajoneuvon tilaus- ja kauppasopimuspäivänä voimassa olevan hinnan mukaan. Esittelykäytössä käytetyn ajoneuvon arvonmääräytymispäivänä pidetään päivää, jolloin ajoneuvon esittelykäyttö on alkanut siirtoluvalla. (Verohallinto 2016a.)

Mikäli käytettävissä ei ole yleisiin myyntihintoihin perustuvaa arvoa, määritetään yleinen vähittäismyyntiarvo hinnasta, jolla yleisesti samanlaisia ajoneuvoja ilmoitetaan myytäväksi, vähennettynä tavanomaisia alennuksia vastaavalla erällä. Kaikki se, mitä ajoneuvon ostaja välittömästi tai välillisesti luovuttaa vastikkeeksi ajoneuvosta myyjälle tai kolmannelle osapuolelle, luetaan ajoneuvon vähittäismyyntiarvoon. Ajoneuvon arvoon luettava erän nimitys, maksun ajankohta tai muu vastaava seikka ei ole vaikuta siihen täytyykö erä sisällyttää vähittäismyyntiarvoon. Ajoneuvon arvoon ei kuitenkaan lueta tavanomaisia rahoituskuluja sekä ajoneuvon asiakkaalle toimittamisesta aiheutuvia kustannuksia, jos kustannukset ovat enintään 600 euron suuruiset. (Autoverolaki 29.12.1482/1994.)

Kun ajoneuvo myydään ostajalle, kaikki ajoneuvossa olevat varusteet sisällytetään yleiseen vähittäismyyntiarvoon. Määrättäessä ajoneuvon verotusarvoa ajo-

neuvoon katsotaan kuuluvan toimintakuntoisina ainakin ne varusteet, jotka ajoneuvossa tulee olla, jotta se voitaisiin hyväksyä liikenteeseen. Myös muut sellaiset varusteet katsotaan kuuluvan ajoneuvon vakiovarusteisiin, jotka tyyppihyväksynnän tai ajoneuvon valmistusmaassa julkaistun selvityksen perusteella kuuluvat niihin. (Määttä 2017, 563)

Kun uusien ajoneuvojen yleisten vähittäismyyntiarvoihin perustuvia verotusarvoja määritetään, määrittämisessä käytetään apuna niin sanottuja kaupallisia nimikkeitä. Maahantuojaja tai valmistaja, joka tuo markkinoille uuden ajoneuvomallin ja myy sitä liiketoiminnan muodossa, on velvollinen ilmoittamaan ennen veroilmoituksen jättämistä sen hinnan, jolla ajoneuvomallia ilmoitetaan myytäväksi Suomessa. Uusien ajoneuvojen verotusarvot vahvistetaan ilmoitusten perusteella kullekin kaupalliselle nimikkeelle. Nimikkeet muodostuvat markkinaehtoisesti kaupallisista perusteista. (Määttä 2017, 563)

Suomeen käytettynä maahantuotujen ajoneuvojen verotuksessa käytetään samaa periaatetta kuin miten Suomessa käyttöön otettu samankaltainen auto on verotettu samana vuonna. Autoveroa peritään käytetystä ajoneuvosta enintään se pienin määrä, joka Suomessa jo aikaisemmin rekisteröidyn, samanlaisena pidettävän ajoneuvon arvossa on jäljellä. Verohallinnon määrittäessä autoveron määrää se ottaa selvää aikaisemmin käytetyistä veroprosenteista ja soveltaa verotukseen alinta veroprosenttia. Esimerkiksi Suomeen tuotavan vuonna 2009 Saksassa käyttöön otetun auton verotuksessa sovelletaan vuoden 2009 veroprosenttia. Ajoneuvon vähittäismyyntihinnan määrittämisessä käytetään MAHTI-järjestelmää, josta vähittäismyyntihintaa koskevat arvot haetaan. Vertailuarvoksi valitaan järjestelmästä mahdollisimman samankaltaiset ajoneuvot. (Autoalan tiedotuskeskus 2018a.)

3.3 Autoveron suorittaminen ja käsittely kirjanpidossa

Autoverolain 4 §:n mukaan autoveroa on velvollinen suorittamaan se, joka merkitään rekisteriin ajoneuvon omistajaksi. Osamaksukauppatilanteessa verovelvollinen on ostaja, joka merkitään rekisteriin ajoneuvon haltijaksi. (Autoverolaki 29.12.1994/1482). Tilanteessa, jossa ajoneuvon maahantuojana tai valmistajana

on rekisteröity asiamies, autoverosta vastaa kyseinen asiamies verovelvollisen sijasta. Autoverolain mukaan toissijaisessa vastuussa autoverosta on ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja. Rekisteröity jälleenmyyjä ilmoittaa ajoneuvon rekisteröitäväksi loppuostajan nimiin. Tämän jälkeen rekisteröity asiamies ilmoittaa ajoneuvon verotettavaksi ja maksaa veron. (Määttä 2017, 560.) Verovastuun siirtämisestä tulee aina tehdä kirjallinen sopimus ja siirtäjän on ilmoitettava siitä veroviranomaiselle. Mikäli ilmoituksen tekeminen laiminlyödään, verosta vastaavat yhdessä ajoneuvon luovuttaja ja luovutuksen saaja tai luovuttajat ja luovutuksen saajat. Ajoneuvon luovutus tarkoittaa omistusoikeuden tai muun hallintaoikeuden luovutusta. (Autoverolaki 29.12.1994/1482.)

Kirjanpitolautakunta on antanut autoveron kirjaamisesta ohjeen lausunnossaan 1834/2009. Autovero käsitellään kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä läpikulku-eränä. Autoveroa ei kirjata kirjanpidossa myyntituottoihin eikä se näin ollen sisälly kirjanpitovelvollisen liikevaihtoon. Autoveron verovelvolliselta peritty veronsaajalle tilittämätön autovero kirjataan taseeseen Muut velat -erään. Vastaavasti, jos kirjanpitovelvollisella on autoverosaamisia, kirjataan nämä Muut saamiset -erään. (Kirjanpitolautakunta 1834/2009.) Myyjän on merkittävä ajoneuvon kauppahinta ja autoveron määrä kauppalaskulle erikseen tai ne tulee veloittaa eri laskuilla (Huhtala, Kallio, Lindholm, Ojala, Säaskilähti, Takalo 2018, 521).

3.4 Esittelyautojen väliaikainen veroton käyttö

Autoliikkeet käyttävät toiminnassaan esittelyautoja, joita hyödynnetään uusien automallien esittelyissä sekä koeajoissa. Ajoneuvojen maahantuontia, valmistusta tai myyntiä harjoittava yritys voi käyttää Suomessa myytäväksi tarkoitettua ajoneuvoa väliaikaisesti verottomasti esittelykäytössä.

Autojen vähittäismyyntiä harjoittavan yrityksen ei tarvitse rekisteröidä esittelykäytössä olevia autoja autoliikkeen nimiin, vaan niitä voidaan käyttää esittelytarkoitukseen niin sanotuilla siirtokilvillä (Hyttinen, Nyrhinen & Äärilä 2015, 213). Veroton esittelykäyttö on mahdollista enintään yhdeksän kuukauden ajan. Esittelykäyttöä voidaan käyttää lyhytaikaiseen, enintään kolmen vuorokauden pituiseen

myyntitarkoitukseen tapahtuvaan koeajoon tai esittelyyn yhtä asiakasta kohden. (Verohallinto 2016b.)

Autoliikkeen henkilökunta ei voi käyttää esittelyajoneuvoja omiin ajoihinsa. Henkilökunta voi kuitenkin siirtää esittelykäytössä olevia ajoneuvoja lyhyehköjä matkoja. Tällaisia luvallisia tilanteita ovat ajoneuvojen tankkaus, huolto ja pesu, ajoneuvon vienti koeajoon asiakkaalle tai haku asiakkaalta, vaikka kolmen päivän koeajoaika olisi ylittynyt sekä ajoneuvojen siirtäminen toimipisteiden välillä sekä markkinointitilaisuuksiin. Autoliikkeen myynti- ja markkinointitehtävissä toimivat henkilöt voivat tutustua työaikana uuteen automalliin ja käyttää ajoneuvoja lyhyehköjä matkoja korkeintaan 12 tunnin ajan. (Tulli 2009.)

Verohallinnolle tulee antaa ilmoitus ajoneuvosta ennen verottoman käytön aloittamista. Käyttöönottoilmoitus on pidettävä mukana ajoneuvoa käytettäessä. Verottomia esittelyautoja käyttävän yrityksen on pidettävä kirjanpitoa siitä kenelle ja milloin ajoneuvo on luovutettu esittelykäyttöön ja milloin ajoneuvo on palautettu. Kirjanpitoon on kirjattava ajoneuvon kaikki ajot eli myös henkilökunnan suorittamat ajot. Kirjanpitoa on säilytettävä vähintään viisi vuotta ja se tulee pyynnöstä esittää Verohallinnolle tarkastusta varten. (Verohallinto 2016b.) Esittelyautojen veroton käyttö koskee ainoastaan myytäväksi tarkoitettuja ajoneuvoja. Jos esittelyautoa käytetään osaksikaan autoliikkeen käyttöomaisuutena kuten esimerkiksi työsuhteautona, veroton käyttö ei ole mahdollista. (Huhtala ym. 2018, 755.)

4 Autojen hankinnan ja edelleenmyynnin arvonlisäverotuksellinen käsittely

Arvonlisävero luonnehditaan yleiseksi kulutusveroksi. Arvonlisävero kohdistuu kaikkiin tavaroihin ja palveluihin, ellei erikseen ole muuta säädetty. (Määttä 2017, 419.) Arvonlisäverolain 1 §:n mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavarain ja palvelun myynnistä, Suomessa tapahtuvasta tavarain maahantuonnista, Suomessa tapahtuvasta arvonlisäverolain 26 a §:ssä tarkoitettusta tavarain yhteisöhankinnasta sekä Suomessa

tapahtuvasta arvonlisäverolain 72 I §:ssä tarkoitetusta tavarantoimituksesta varastointimenettelystä. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.)

Verollista liiketoimintaa varten hankittuihin tavaroiden arvonlisäveron vähennysoikeudesta säädetään arvonlisäverolain 10 luvun 102 §:ssä. Sen mukaan verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta, maahan tuomastaan tavarasta, tekemästään yhteisöhankinnasta sekä arvonlisäverolain 72 I §:ssä tarkoitetusta tavarantoimituksesta varastointimenettelystä suoritettavan veron.

Arvonlisäverolaissa on kerrottu myös arvonlisäveron vähennysoikeuden rajoituksista. Arvonlisäverolain 114 §:n kohdan 5 mukaan arvonlisäveron vähennysoikeuden rajoitus koskee henkilöautojen hankintaa sekä niiden käyttöä. Rajoitus ei kuitenkaan koske tilanteita, joissa henkilöauto on hankittu myytäväksi, vuokrattavaksi tai käytettäväksi ammattimaiseen henkilökuljetukseen tai ajo-opetukseen. Rajoitus ei myöskään koske ajoneuvoa, joka on hankittu ainoastaan vähennysoikeuttavaan käyttöön. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.) Pakettiautoksi luetaan tavarantoimitukseen tarkoitettu ajoneuvo, joka on kokonaismassaltaan enintään 3 500 kg. Pakettiautojen osalta arvonlisäverovähennyksen saa tehdä, jos ajoneuvoa käytetään vähennysoikeuttavassa liiketoiminnassa. Jos pakettiautoa käytetään myös muussa tarkoituksessa, arvonlisäverovähennyksen saa tehdä vain siltä osin, mikä vastaa liiketoiminnan osuutta. (Verohallinto 2012.)

Autokauppaa harjoittavalla yrityksellä on siis oikeus vähentää hankkimiensa vaihto-omaisuusautojen ostohintoihin sisältyvä vero. Myös kulkuneuvojen leasing-toimintaa harjoittavat yritykset, taksiautoilijat sekä autokoulut voivat vähentää ajoneuvojen ostohintoihin sisältyvän veron. Mikäli ajoneuvoa käytetään myös yksityisajoihin, kulkuneuvojen ostohintaan ja käyttökuluihin sisältyvä veron osuus yksityiskäytön vastaavalta osuudelta tulee jättää vähentämättä. (Hyttinen ym. 2015, 302.)

4.1 Arvonlisäveron perusteeseen kuulumattomat erät

Arvonlisäverolain 73 §:n mukaan myynnistä suoritettavan veron peruste on vastike ilman veron osuutta, ellei arvonlisäverolain 73 c §:ssä säädetä toisin. Vastike on myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen perustuva hinta, joka sisältää kaikki hinnanalit. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.) Veroa tulee siis suorittaa kaikista myyjän ostajalta perimistä kustannuksista, jotka liittyvät verollisen tavaran tai palvelun myyntiin (liittymisperiaate). Liittymisperiaate tarkoittaa sitä, että mikäli suoritus muodostuu useasta erillisestä osasta, verokohtelun määrää pääsuorituksen verollisuus tai verottomuus ja siten veroa maksetaan myynnistä pääsuorituksen verokannan mukaan. Pää- ja sivusuoritetta on joskus vaikea erottaa toisistaan tai joissakin tapauksissa liittymä on niin löyhä, että verokohtelu myytävien hyödykkeiden kohdalla määräytyy itsenäisesti ja liittymisperiaatetta ei sovelleta (jakamisperiaate). (Hyttinen 2015, 196–197.)

Arvonlisäveroa ei suoriteta autoverosta, joka on osa ajoneuvon myynnistä sisältämään vastiketta. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501). Autokauppias voi jättää arvonlisäveron suorittamatta autoveron osalta vain silloin, kun se myy auton ensirekisteröintiin liittyen. Myyjän tulee maksaa arvonlisävero myös auton myyntihintaan sisältyvän autoveron osalta, mikäli yritys käyttää ostamaansa ajoneuvoa arvonlisäveron vähennykseen oikeuttavaan toimintaan, esimerkiksi leasingtoimintaan. Menettelyä sovelletaan yhtä lailla silloin, kun ajoneuvojen jälleenmyyjä myy käytettyjä, rekisteriin merkittyjä ajoneuvoja. Tällöin ei ole merkitystä myydäänkö ajoneuvot avoimella arvonlisäverolla vai marginaaliverotusta soveltaen. (Huhtala ym. 2018, 521.)

Hyttisen ym. (2015, 213) mukaan autoliikkeellä on oikeus veloittaa autovero ostajalta ilman arvonlisäveroa, koska auto ensirekisteröidään esittelyajoneuvon ostajan nimiin. Esittelyajoneuvo on rekisteröitävä autoliikkeen nimiin, mikäli ajoneuvoa käytetään esittelykäytön lisäksi muuhun tarkoitukseen, kuten esimerkiksi henkilökunnan työsuhdeautona. Tällöin autoliikkeen myydessä auto asiakkaalleen arvonlisäveroa on suoritettava myös autoveron osuudesta siltä osin kuin auto on ollut vähennyskelpoisessa käytössä.

Osamaksukauppatilanteissa veron perusteeseen ei lasketa osamaksukorkoa sekä rahoitusliikkeelle kertyviä käsittelymaksuja ja muita luoton perustamiskustannuksia (Huhtala ym. 2018, 527). Osamaksukorkoa ei katsota hinnan perusteeseen luettavana hinnanlisänä, joten se on veroton. Verottomuuden edellytyksenä on, että osamaksusopimuksesta ilmenevät koron määrä sekä sen laskentaperuste. Verottomiksi rahoituspalveluiksi katsotaan myös muut osamaksukauppaan liittyvät luottosuhteesta johtuvat kustannukset. Näitä ovat ostajalta veloittavat luotonperustamiskustannukset ja eräkohtaiset käsittelymaksut. Osamaksulisää ei myöskään pidetä osana myytävän tavarahan hintaa. Osamaksulisät katsotaan osaksi verotonta rahoituspalvelua, koska ne ovat ostajalta perittäviä kustannuksia, jotka ovat syntyneet myyjälle tavarahan toimittamisen jälkeen. (Hyttinen ym. 2015, 209–210.)

4.2 Arvonlisäveron määräytyminen

Tulkittaessa arvonlisäverolakia arvonlisäveron suorittamisesta valtiolle ja arvonlisäveron vähennysoikeus koskee siis autokauppaa harjoittavia yrityksiä. Toimintaan liittyy kuitenkin erityispiirteitä silloin, kun autoliike käy käytettyjen tavaroiden kauppaa. Autojen vähittäismyyntiä harjoittavien yritysten toimintaan kuuluu tyypillisesti käytettyjen autojen osto yksityishenkilöiltä eli ei-verovelvollisilta. Autoliike ostaa myös yrityksiltä käytettyjä autoja, joiden hankintahintaan ei sisälly vähennettävää arvonlisäveroa. Toisilta yrityksiltä ostettavien ajoneuvojen arvonlisäverokäsittely riippuu siitä, onko ajoneuvo ollut yrityksellä vähennykseen oikeutavassa käytössä. Näissä tilanteissa asian parissa työskentelevät joutuvat pohtimaan arvonlisäveron käsittelyä.

Pääsäännön mukaan ostaja saa vähentää tavarahan tai palvelun sisältämän arvonlisäveron, jos se on ostettu verollista liiketoimintaa varten toiselta verovelvolliselta. Ajoneuvojen arvonlisäveron vähennysoikeuteen liittyy kuitenkin rajoituksia. (Verohallinto 2012.) Arvonlisäverotuksen näkökulmasta autojen myynnin tai hankintojen arvonlisäveron käsittelyyn ei vaikuta, onko auto kirjattu käyttö- vai vaihtomaisuudeksi kirjanpidossa. Sen sijaan auton hankinnan ja sekä sen edelleenmyynnin arvonlisäveron käsittelyyn vaikuttaa auton tosiasiallinen käyttötarkoitus.

(Klemola 2007.) Yrityksen on aina suoritettava omistamansa ajoneuvon myynnistä arvonlisäveroa, kun ajoneuvo on ollut yrityksellä vähennykseen oikeuttavassa käytössä. Mikäli ajoneuvo on ollut pelkästään yksityiskäytössä tai muussa sellaisessa käytössä, joka ei oikeuta arvonlisäveron vähennykseen, tällöin arvonlisäveroa ei suoriteta. Ajoneuvon käyttötarkoitus ratkaisee siis myynnin verottomuuden tai verollisuuden, eli ei se onko sen hankintahintaan sisältynyt arvonlisäveroa. (Verohallinto 2012.)

EU-tuontiautojen arvonlisäverotuksellisen käsittelyn lähtökohtana on se, onko tuontiauto arvonlisäverotuksessa uusi vai käytetty (Klemola 2010). Verohallinnon ohjeiden mukaan ajoneuvo on uusi, jos sitä ei ole koskaan rekisteröity eikä käytetty. Uusina ajoneuvoina käsitellään myös uutena maahantuodut ajoneuvot, jotka ovat olleet väliaikaisesti verottomassa esittelykäytössä. Kun ajoneuvo tuodaan toisesta EU-maasta Suomeen, ajoneuvo luokitellaan uudeksi, jos ajoneuvo on myyty enintään kuusi kuukautta sen jälkeen, kun se on otettu käyttöön ensimmäistä kertaa tai jos ajoneuvolla on ajettu enintään 6 000 kilometriä. (Verohallinto 2018b.) Vastaavasti, jos auto on ollut ulkomailla rekisteröitynä ja käytössä yli kuusi kuukautta tai sillä on ajettu yli 6 000 kilometriä ennen kuin auto myydään Suomeen, autoa pidetään käytettynä (Klemola 2010).

Kun uusi kuljetusväline tuodaan toisesta EU-maasta Suomeen, tulee osto käsitellä aina Suomessa EU-tavaraostona. Uusien kuljetusvälineiden myyntiin EU-maasta toiseen käsitellään aina verottomana yhteisömyyntinä riippumatta ostajan verovelvollisuusasemasta. Siten myös yksityishenkilöt ovat velvollisia tilittämään arvonlisäveron uusien autojen EU-ostoista. (Hyttinen & Svensberg 2018, 58.) Arvonlisäverovelvolliset yritykset käsittelevät uusien autojen ostot toisista EU-maista normaaleina yhteisöhankintoina. Vero suoritetaan samalla tavalla kuin muista yhteisöhankinnoista. Veron määrä on 24 % auton hankintahinnasta. Hankintahinnassa otetaan huomioon kaikki erät, joista myyjä on ostajaa laskuttanut. Jos ostajalle on annettu alennuksia, hyvityksiä tai muita oikaisueriä, ne saadaan ottaa huomioon hankintahinnan vähennyksenä. (Verohallinto 2010.)

Käytetty EU-tuontiauto käsitellään Suomessa arvonlisäverotuksellisesti siten, kuinka myynti on käsitelty arvonlisäverotuksessa myyntivaltiossa. Koska myyjän

arvonlisäverokäsittely vaikuttaa auton hankintahintaan ostajalla ja sen edelleenmyynnin verotukseen, tulisi myyjän käyttämä arvonlisäverokäsittely selvittää jo kauppahintaa neuvoteltaessa. Toisen EU-maan käytetyn auton myyjä voi käsitellä EU-myyntin tietyin edellytyksin yhteisömyyntinä, marginaaliverotettavana myyntinä, verottomana liikeomaisuuteen kuulumattomana omaisuuden myyntinä tai omassa maassaan verotettavana myyntinä. Menettely, jota auton myyjä soveltaa käytetyn auton myyntiin, tulisi ilmetä myyntitositteelta tai muusta kauppaan liittyvästä asiakirjasta. Tuontiauton ostajan tulisi pyytää myyjältä uusi lasku tai tarkennusta laskumerkintöihin, mikäli ulkomaalaisen myyjän laskumerkinnät ovat väärät tai niistä ei selviä myyjän soveltama arvonlisäverokäsittely. Muutoin voi käydä niin, että ostaja ei osaa käsitellä hankintaa arvonlisäverotuksellisesti oikein. Ostaja voi esimerkiksi saada ulkomaalaiselta autonmyyjältä laskun, joka sisältää myyjämaan arvonlisäveron. Mikäli suomalainen jälleenmyyjä hyväksyy tällaisen laskun, osto voi aiheuttaa velvollisuuden rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi myyjän maassa. Ostojen virheelliset arvonlisäverokäsittelyt voivat aiheuttaa tuontiautojen edelleenmyyjälle suuria jälkiveroseuraamuksia. Siksi tuontiautojen hankkijan tulisi ottaa selvää vaihtoehtoista, joilla se voi hankkia tuontiauton. Ostajan tulisi olla selvillä siitä, miten ulkomaalaisten myyjien soveltamat eri menettelyt vaikuttavat ostajan omaan ostohintaan ja edelleenmyynnin hinnoitteluun. (Klemola 2010.)

4.3 Marginaaliverotusmenettely

Kuluttajat tai kuluttajan asemassa olevat eivät tilitä myynnistään veroa eikä heillä ole arvonlisäverotuksessa vähennysoikeutta. Verovelvolliset voivat vähentää arvonlisäveron silloin, jos osto tapahtuu verollisena toiselta verovelvolliselta. Verovelvollisen ostaessa tavaran kuluttajalta verottomana, ostohintaan sisältyy tällöin kuluttajan aikanaan maksama vero piilevänä. Tämä johtuu siitä, että kuluttaja ei ole voinut vähentää tavarahan sisältyvää veroa. (Hyttinen ym. 2015, 667.) Kauppiaan myydessä verotta ostamansa tavaran eteenpäin tavaran myyntihinta sisältää piilevänä sen arvonlisäveron, joka on sisältynyt tavarahan sitä ostattaessa. Tämän kaltaisissa tilanteissa käytetyn tavaran edelleenmyynnissä voidaan sovel-

taa marginaaliverotusmenettelyä piilevän veron poistamiseksi. Tällöin tavaran jälleenmyyjä suorittaa veron saamastaan voittomarginaalista eli tavaran myynti- ja ostohinnan erotuksesta. (Verohallinto 2018c.) Myyjä voi soveltaa myyntiinsä marginaaliverotusmenettelyä ostajan ollessa kuluttaja tai yritys (Huhtala ym. 2018, 555).

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on vapaaehtoista ja se on mahdollista silloin, kun tavaran myyjä on verovelvollinen jälleenmyyjä ja kaupan kohteena on käytetty tavara tai taide-, keräily tai antiikkiesine, jonka ostohinta on veroton ja se on ostettu verollista edelleenmyyntiä varten. (Verohallinto 2018c.) Marginaaliverotusmenettelyä voi soveltaa käytettyyn tavarahan, joka on ostettu verotta yksityishenkilöltä tai yleishyödylliseltä yhdistykseltä, pankilta, vakuutuslaitokselta tai muulta sellaiselta yhteisöltä, joka ei ole verovelvollinen. Toiselta verovelvolliselta yritykseltä ostettaessa osto voi olla veroton, jos tavara on ollut vähennyskeltomassassa käytössä, esimerkiksi työsuhdeauto. (Tomperi 2017, 258.) Jälleenmyyjä voi soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myös silloin, jos käytetyn tavaran osto tapahtuu toiselta verovelvolliselta, joka on soveltanut marginaaliverotusmenettelyä omaan jälleenmyyntiinsä. Tämä edellyttää, että ensimmäinen jälleenmyyjä on tehnyt myyntilaskuun merkinnän marginaaliverotusmenettelyn soveltamisesta. (Hyttinen ym. 2015, 676.) Marginaaliverotusmenettely soveltuu myös tavarahan, jonka myyntiin Suomessa tai toisessa EU-maassa oleva myyjä on soveltanut marginaaliverotusmenettelyä (Verohallinto 2018c).

Marginaaliverotusmenettely ei sovellu tavaroiden hankintaan ja jälleenmyyntiin silloin, kun verovelvollinen jälleenmyyjä ostaa uusia eli ei-käytettyjä tavaroita ei-verovelvolliselta. Myöskään sellaisten tavaroiden hankintaan, jotka verovelvollinen ostaa osittain verottomana ja osittain verollisena menetelmää ei voida soveltaa. Autoliikkeen harjoittajalle tämänkaltainen tilanne voi tulla eteen silloin, kun taksiautoilija myy sellaisen taksiauton autoliikkeelle, jota on käytetty sekä liiketoiminnassa että yksityiskäytössä. Tällöin taksiauton myyntihinta käsitellään osittain verollisena ja osittain verottomana taksikäytön sekä yksityisajojen suhteiden mukaisesti. Autoliike vähentää auton ostossa laskuun sisältyvän veron ja käsittelee auton myynnin verollisena myyntinä myydessään auton kotimaahan. (Verohallinto 2018c.)

Arvonlisäverolaissa käytetty tavara tarkoittaa irtainta esinettä, joka on ollut käytössä ja se soveltuu edelleen käytettäväksi joko sellaisenaan, korjauksen tai kunnostuksen jälkeen tai osiin purettuna. Marginaaliverotusmenettelyä voidaan soveltaa osiin purettavaan tavarahan, jos purettuja osia käytetään muiden tavaroiden kunnostuksessa tai korjauksessa. Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on siis mahdollista myös esimerkiksi silloin, kun autoliike, -huoltamo tai -purkaamo ostaa kuluttajalta käytetyn auton ja joko huoltaa auton ja myy sen kunnostuksen jälkeen, purkaa autosta varaosat ja myy ne sellaisinaan eteenpäin tai purkaa autosta varaosat ja käyttää ne huoltamon asiakkaiden autojen korjaus- ja huoltotoissa. (Hyttinen ym. 2015, 669–670.)

Myyjän sovellettaessa myyntiinsä marginaaliverotusmenettelyä laskulle ei saa merkitä veron määrää. Edes voittomarginaalista laskettua veron määrää ei saa merkitä laskulle. Sen sijaan laskulle tulee tehdä viittaus marginaaliverotusmenettelyn soveltamisesta. Merkintä tulisi olla: ”voittomarginaalijärjestelmä – käytetyt tavarat”. Suositeltavaa on tehdä laskulle merkintä, että myyntihinta ei sisällä vähennettävää arvonlisäveroa. (Verohallinto 2018c.) Vanha Verohallinnon käytettyjen tavaroiden kauppaa koskeva ohje sisälsi konkreettisia esimerkkejä laskumerkintöjä verottomuuden osoittamiseksi. Voimassa oleva Verohallinnon ohje ei sisällä tällaisia ohjeita, mutta niiden soveltamiselle ei ole estettä. Esimerkiksi yksityishenkilöltä saadussa myyntitositteessa voidaan käyttää merkintää ”omassa käytössä ollut tavara”. Yleishyödyllisen yhteisön antamassa tositteessa voidaan käyttää merkintää ”AVL:n ulkopuolista toimintaa”. Jos jälleenmyyjälle tapahtuva veroton myynti perustuu esimerkiksi siihen, että vähennysrajoitusten vuoksi ostaja ei ole voinut vähentää tavarahan hankintaan ja käyttöön liittyviä arvonlisäveroja, tositteeseen voi tehdä merkinnän ”ollut vähennyskelvottomassa käytössä”. (Huh-tala ym. 2018, 561.)

Yrityksen myydessä asennettuna marginaaliverotusmenettelyllä ostettu käytetty tavara esimerkiksi auton varaosa, tavarahan ja työn osuudet on eriteltävä myyntitositteeseen. Tavarahan osuudesta tulee laskulle tehdä merkintä marginaaliverotusmenettelyn soveltamisesta. Työn osuudesta tulee merkitä veron peruste, yksikköhinta ilman veroa, verokanta sekä suoritettavan veron määrä. Erittelyt on teh-

tävä laskulle vastaavasti myös silloin, jos samalla laskulla veloitetaan marginaaliverotettavan tavaran myynti sekä yleisten säännösten mukaan verotettava myynti. (Verohallinto 2018c.)

Marginaaliverotusmenettely on purettava, jos marginaaliverotusmenettelyn edellytykset eivät täyty. Tällöin tavaran osto ja myynti tulee käsitellä arvonlisäveronlain yleisten säännösten mukaan. Marginaaliverotusmenettely tulee purkaa esimerkiksi silloin, jos yritys on saanut vääriä merkintöjä sisältävän marginaaliverotusmenettelyä koskevan laskun eikä laskua korjata tai yritys ottaa marginaaliverotusmenettelyllä ostamansa auton omaan käyttöönsä. (Verohallinto 2018c.)

Mikäli jälleenmyyjä ei sovelle tavaran hankintaan marginaaliverotusmenettelyä, tavaran myynnistä tulee maksaa veroa koko jälleenmyyntihinnasta. Tällöin tavaran verovelvollisella ostajalla on oikeus vähentää tavaran ostohintaan sisältyvä vero yleisten vähennyssäännösten perusteella. Myyjän soveltaessa marginaaliverotusmenettelyä verovelvollinen tavaran ostaja ei voi tehdä ostovähennystä marginaaliverotetusta tavarasta. (Hyttinen ym. 2015, 668.) Arvonlisäveron yleistä vähennysoikeutta ei ole marginaaliverotusta soveltaneelta myyjältä hankittuun tavarahan, sillä hankintaan ei sisälly niin sanottua avointa vähennettävää arvonlisäveroa (Huhtala ym. 2018, 555). Tämän takia marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen ei ole järkevää silloin, kun myyjä myy tavaran toiselle verovelvolliselle. Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen sopii tilanteisiin, joissa verovelvollinen myyjä myy tavaran suoraan ei-verovelvolliselle kuluttajalle tai toiselle jälleenmyyjälle, joka jälleenmyy tavaran eteenpäin ei-verovelvolliselle kuluttajalle. (Hyttinen ym. 2015, 668.)

4.4 Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen EU-tuontiautoissa

Marginaaliverotusmenettelyä voidaan toisesta yhteisömaasta tehtyihin hankintoihin soveltaa yleensä vastaavin edellytyksin kuin kotimaisiin hankintoihin. Toisesta EU:n jäsenvaltiosta käytettyjen tavaroiden kauppiaalta edelleenmyyntiä varten hankittuun tavarahan marginaaliverotusta voidaan soveltaa vain, jos myyjä on soveltanut kauppaan marginaaliverotusmenettelyä ja tehnyt siitä merkinnän myyntitositteeseen. (Huhtala ym. 2018, 560.) Englanniksi tämä merkintä voi olla

esimerkiksi ”Margin scheme”. Jos ostajan saamasta ostolaskusta ei käy ilmi, onko myyjä soveltanut myyntiinsä marginaaliverotusmenettelyä, ostajan tulisi varmistaa tämä myyjältä. Lasku ei voi tällöin sisältää yhteisömyynnin merkintöjä. (Klemola 2010.)

Suomeen hankitun tuontiauton verottomuus voi perustua useampaan seikkaan. Auton osto voi tapahtua ei-verovelvolliselta myyjältä, verovelvollinen myyjä myy verottomassa käytössä olleen auton tai myyjä on voinut hankkia auton edelleen myytäväksi marginaaliverojärjestelmässä. Kaikissa näissä tilanteissa voidaan EU-tuontiautoihin soveltaa marginaaliverotusmenettelyä. (Klemola 2010.)

Koska marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on aina vapaaehtoista, edelleenmyyjä voi käsitellä EU-tuontiauton hankinnan marginaaliverotettavana ostona tai vähennyskelvottomana ostona. Sillä, miten ostaja käsittelee auton hankinnan, on merkitystä myös määriteltäessä auton edelleenmyyntihintaa. Mikäli ostaja käsittelee tuontiauton marginaalivero-ostona, tulee auton edelleenmyynti käsitellä marginaaliverotettavana myyntinä. Jos ostaja on kirjannut auton oston verottomiin ostoihin, tulee auton edelleenmyynti käsitellä normaalina verollisena myyntinä. Tällöin arvonlisävero lasketaan koko myyntihinnalle eikä vain katteelle. (Klemola 2010.)

4.5 Yhteisöhankinnat

Yhteisöhankinnasta eli EU-tavaraostosta on kysymys silloin, kun tavara kuljetaan EU-maasta toiseen ja ostajana on elinkeinoharjoittaja tai joku muu oikeushenkilö. Yrityksen hankkiessa tavaroita toisista EU-maista tavaroiden arvonlisäverokäsittely määräytyy pääasiassa ostajan verovelvollisuusaseman perusteella. Eli arvonlisäverovelvollinen yritys suorittaa ostostaan kotimaan mukaisen veron. (Hytinen & Svensberg 2018, 51.) Tällöin ulkomaalainen myyjä on käsitelty myynnin arvonlisäverottomana yhteisömyyntinä. Laskumerkinnät, joilla verottomiin yhteisömyynteihin viitataan, vaihtelevat maittain. Arvonlisäverodirektiivin mukaan laskulla oleva viittaus voi olla artiklaviittaus arvonlisäverodirektiiviin, pykäläviittaus kansalliseen arvonlisäverodirektiiviin tai vapaamuotoinen viittaus.

Esimerkiksi saksaksi viittaus voi olla laskulla seuraavasti: "Steuerfreie innergemeinschaftliche Lieferung 4 Nr. 1 b) 6a UstG". Vapaamuotoisena viittaus englanniksi voi laskulla olla esimerkiksi: "Intra-Community Supply". Jos myynti on käsitelty yhteisömyyntinä, laskulta tulisi löytyä sekä myyjän että ostajan arvonlisäverotunniste. Suomessa arvonlisäverotunniste muodostuu FI-kirjaimista sekä y-tunnuksesta. (Klemola 2010.)

Yhteisöhankinnasta suoritettavan veron perusteena pidetään myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen perustuvaa hintaa ilman veron osuutta. Hintaan sisällytetään kaikki ostajalta perittävät hinnanalaiset. (Verohallinto 2010.) Yhteisöhankinnoista on siis suoritettava veroa myös tavaran ostohinnan lisäksi esimerkiksi laskutuslisästä ja myyjän veloittamista kuljetuskustannuksista. Myyjän velottamista kuljetuskustannuksista suoritetaan veroa riippumatta siitä, veloittaako myyjä niistä erikseen vai ovatko ne tavaran hintaan sisältyvä erä. Kuljetuskustannukset eivät sisälly yhteisöhankinnan veron perusteeseen, mikäli ostaja huolehtii itse kuljetuksesta ja maksaa kuljetuskustannukset kuljetusliikkeelle. (Hyttinen & Svensberg 2018, 56.)

Yrityksellä on oikeus vähentää tekemästään EU-tavaraostostaan suoritettu vero, mikäli tavara tulee arvonlisäverolain mukaan vähennykseen oikeuttavaan käyttöön. Pääsäännön mukaan EU-tavaraosto kohdistetaan sitä kuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle, jonka aikana tavara on vastaanotettu. Hankinta kohdistetaan kuitenkin vastaanottokuukaudelle, mikäli ostaja on saanut ostetusta tavaraosta laskun vastaanottokuukautena. Todellista veron tilitysvuokautta ei synny vähennysoikeuden takia, koska veron vähennysoikeus tehdään samassa kuussa kuin hankinnasta suoritetaan vero. Käytännössä EU-tavaraostosta syntyy ainoastaan raportointivuokautta. (Hyttinen & Svensberg 2018, 56–57.)

Yrityksen on ilmoitettava tekemänsä yhteisöhankinnat arvonlisäveroilmoituksella. Yhteisöhankinnat ja niistä suoritettava vero on ilmoitettava, vaikka maksettavaa veroa ei syntyisi vähennysoikeuden vuoksi. (Verohallinto 2010.) Arvonlisäveroilmoituksen kohtaan "Tavaraostot muista EU-maista" merkitään EU-tavaraostojen arvo ilman arvonlisäveroa. Kohtaan "Vero tavaraostoista muista EU-maista" merkitään EU-tavaraostosta suoritettavan veron määrä. Vastaavan suuruinen veron määrä ilmoitetaan vähennettävänä verona kohdassa "Verokauden vähennettävä

vero”, mikäli hankinta on vähennykseen oikeuttava tavaraosto. EU-tavaraostot ja niistä suoritettava vero tulisi kirjanpidossa kirjata erillisille tileille muista ostoista ja muusta arvonlisäverovelasta. Näin tiedot saadaan ilmoitukselle suoraan kirjanpidosta. EU-tavaraostoista vähennettävää veroa ei ilmoiteta erikseen, joten se voidaan kirjata samalle kuin muutkin vähennettävät verot eli arvonlisäverosaatavat-tilille. (Hyttinen & Svensberg 2018, 58.)

Yhteisömyyntiä ja hankintaa koskevia säännöksiä ei sovelleta silloin, jos tavaroiden myynissä EU-maiden välillä sovelletaan käytettyjen tavaroiden marginaaliverotusmenettelyä. Jälleenmyyjä voi halutessaan myydä tavaran toiseen EU-maahan marginaaliverotusmenettelyä soveltaen, eikä sitä tarvitse purkaa. Vastaavasti tavaroiden osto toisesta EU-maasta käsitellään marginaaliverotusmenettelyä käyttäen, jos myyntiositteessa on merkintä marginaaliverotusmenettelyn soveltamisesta. (Verohallinto 2010.)

5 Arvonlisäveron vähennysoikeus erityistilanteissa

5.1 Marginaaliverotettavien henkilö- ja pakettiautojen käyttö muussa liiketoiminnassa

Autoliikkeellä on mahdollisuus soveltaa marginaaliverotusmenettelyä sellaisten henkilö- ja pakettiautojen edelleenmyyntiin, vaikka yhtiö on käyttänyt niitä vuokrausliiketoiminnassaan. Verottomana ostettu henkilö- tai pakettiauto katsotaan hankituksi edelleenmyyntitarkoitukseen, jos ensisijaisesti vuokraustarkoitusta varten hankittu auto on tarkoitus myydä vuokrauksen päätyttyä. Tällöin vuokraajan pituudella ei ole lähtökohtaisesti merkitystä ja autoa voi vuokrata jopa useiden vuosien ajan. Autoliike voi käyttää verottomana myyntitarkoitukseen hankittuja henkilö- tai pakettiautoja myös yhtiön palveluksessa olevien automyyjien lyhytaikaiseen työsuhdekäyttöön sekä yrityksen asiakkaiden odotus- ja sijaisautoina ilman, että marginaaliverotusmenettelyä tulee purkaa. Odotusautolla tarkoitetaan käytettyä autoa, joka luovutetaan asiakkaan käyttöön siksi ajaksi, kun asiakas luovuttaa entisen käytetyn autonsa autoliikkeelle jo kaupantekopäivänä

ja saa vasta myöhemmin ostamansa uuden auton. Sijaisautolla tarkoitetaan käytettyä autoa, joka luovutetaan asiakkaalle siksi ajaksi, kun asiakkaan oma auto on jätetty autoliikkeeseen huollettavaksi tai korjattavaksi. (Verohallinto 2018c.)

5.2 Esittelyautojen käyttökulut ja leasingmaksut

Esittelykäytössä olevien henkilöautojen hankintahintaan sekä käyttökustannuksiin sisältyvä arvonlisävero on vähennyskelpoinen, koska niitä käytetään autoliikkeen verollisessa liiketoiminnassa. Autoliikkeellä on mahdollisuus käyttää esittelyautoja samanaikaisesti myös henkilökunnan työsuhdeautoina. Tällöin autoja käytetään vähennykseen oikeuttavassa esittelykäytössä sekä vähennyskeltottomassa henkilökunnan yksityiskäytössä. Autoliikkeellä on oikeus vähentää henkilöautojen hankintahinta ja niihin kuuluvat käyttökustannukset arvonlisäverotuksessa siltä osin kuin autoja käytetään esittelytarkoitukseen. Sekä esittely- ja työsuhdekäytössä olevan henkilöauton myyntihetkellä sen myyntihinnasta suoritetaan arvonlisäveroa siinä suhteessa kuin hankintahinnasta ja käyttökustannuksista on tehty vähennys. (Huhtala ym. 2018, 745–755).

Autoliikkeet voivat toiminnassaan käyttää rahoitusyhtiöiden tarjoamia rahoituspalveluja. Myymällä autoja rahoitusyhtiölle yritys saa vapautettua pääomaansa muuhun käyttöön. Tällöin puhutaan niin sanotusta rahoitusleasingista, missä rahoitusyhtiö vuokraa henkilöautoja autoliikkeelle. Rahoitusyhtiö perii autoliikkeeltä vuokraa sovitun rahoitusleasingsopimuksen mukaisesti. Yritys voi tällöin vastata vuokrattujen ajoneuvojen käyttökustannuksista sopimuksen mukaan.

Keskusverolautakunta on antanut ennakkoratkaisun (2007/25), jonka mukaan yrityksellä on oikeus vähentää vuokrattujen henkilöautojen leasingvuokriin sekä käyttökuluihin sisältyvät arvonlisäverot esittelykäytön osalta. Tämä edellyttää, että yrityksellä on sopimusehtojen mukaisesti velvollisuus ostaa vuokraamansa henkilöautot itselleen vuokrakauden päätyttyä myytäväksi ne edelleen asiakkaille. (Verohallinto 2007).

6 Kirjanpidossa huomioitavat asiat

6.1 Marginaaliverotusmenettely

Sovellettaessa marginaaliverotusmenettelyä veron määrä lasketaan syntyneestä voittomarginaalista eli tavarahan myynti- ja ostohinnan erotuksesta. Tavarahan ostohintana pidetään tavarasta maksettua verotonta hintaa ja myyntihintana tavarahan myynnistä saatua verollista hintaa. Myyntihintaan sisällytetään kaikki ostajalta perittävät hinnannlisät kuten esimerkiksi myyjän ostajalta veloittamat pakkaus- ja kuljetuskustannukset. Ostohintaan ei tule sisällyttää muita kustannuksia, kuten muiden kuin myyjien veloittamia kustannuksia. Näitä voivat olla esimerkiksi tavarahan kuljetus- tai korjauskustannukset sekä myyntiin liittyvät kustannukset. Jos marginaaliverotusmenettelyn alaisen käytetyn tavarahan korjaustöissä käytetään verotta ostettuja käytettyjä tavaroita kuten varaosia, voidaan nekin käsitellä marginaalivero-ostoina. (Verohallinto 2018c.)

Voittomarginaalin laskennassa voidaan soveltaa joko tavarakohtaista eli myyntitapahtumittain sovellettavaa tai niin sanottua yksinkertaistettua eli verokausikohtaista menettelyä. (Verohallinto 2018c.) Arvonlisävero ja veron peruste voidaan siis selvittää joko tavarakohtaisesti tai kuukausikohtaisesti. Kuukausikohtaisessa laskennassa otetaan huomioon kaikki käytettyjen tavaroiden myyntien ja ostojen yhteismäärä. Yleensä kuukausikohtainen menettely on verovelvolliselle edullisempi. (Tomperi 2017, 258.)

Menettelyjen rinnakkainen käyttö on myös mahdollista, mikäli ostot ja myynnit pidetään kirjanpidossa erillään toisistaan sekä arvonlisäverolain yleisten säännösten mukaista ostoista ja myynneistä. (Verohallinto 2018c.) Verohallinnon antaman käytettyjen tavaroiden ja taide-, keräily- ja antiikkiesineiden voittomarginaalin laskemista koskevan perussäännöksen mukaan marginaali lasketaan tavarakohtaisesti. Käytännössä tavarakohtaista menettelyä ei kuitenkaan juurikaan sovelleta muut kuin hyvin satunnaisesti käytettyjen tavaroiden kauppaa harjoittavat kauppiat. (Huhtala ym. 2018, 564.)

Tavarakohtaista menettelyä sovellettaessa voittomarginaali lasketaan kunkin myynnin osalta erikseen. Veron perusteena on tällöin tavarahan myynnistä saadun vastikkeen ja ostohinnan erotus eli voittomarginaali veron osuudella vähennettynä. Tällöin siis vero sisältyy voittomarginaaliin. Tavarahan ostohinta vähennetään myyntihinnasta kuukautena, jolloin tavara myydään. (Verohallinto 2018c.) On mahdollista, että tavarahan ostohinta ylittää tavarahan myyntihinnan. Erotusta ei voi vähentää muiden tavaroiden voittomarginaaleista, jos myyntiin sovelletaan tavarakohtaista menettelyä, koska veron peruste lasketaan kunkin tavarahan osalta erikseen. (Huhtala ym. 2018, 565.)

Yksinkertaistettua eli verokausikohtaista menettelyä sovellettaessa veron perusteena on koko kalenterikuukauden eli verokauden voittomarginaali ilman veron osuutta. Kalenterikuukauden sijaan verokausi voi olla myös neljännesvuosi tai kalenterivuosi. Verokausikohtaisessa menettelyssä verokauden aikana myytyjen marginaaliverotettavien tavaroiden myyntihinnoista vähennetään verokauden aikana ostettujen marginaaliverotettavien ostojen ostohinnat. Näin saadaan verokauden arvonlisäveron sisältävä voittomarginaali, josta suoritettava vero lasketaan. Jos voittomarginaali on negatiivinen eli verokauden ostohinnat ovat suuremmat kuin myyntihinnat, negatiivinen marginaali voidaan siirtää seuraavan verokauden marginaaliverotettaviin ostoihin. Myös tilikauden päättyessä negatiivinen marginaali voidaan siirtää seuraavalle tilikaudelle. (Verohallinto 2018c.) Näin muodostuu kumulatiivinen negatiivinen voittomarginaali, jota voidaan vähentää seuraavien kuukausien voittomarginaalista. Negatiivista voittomarginaalia ei voi vähentää muiden myyntien veron perusteesta tai tavarakohtaista menettelyä sovellettujen tavaroiden voittomarginaalista. (Huhtala ym. 2018, 566.) Negatiivista voittomarginaalia ei siis voi käsitellä muilla tavoin (Verohallinto 2018c).

Marginaaliverovelka tai -saaminen lasketaan mainittujen saamis- ja velkatilien erotuksena tilinpäätöstä laadittaessa. Tilikauden viimeisen kuukauden marginaalin ollessa positiivinen syntyy arvonlisäverovelka, joka tulee merkitä taseeseen. Päinvastaisesti arvonlisäverosaaminen syntyy voittomarginaalin ollessa negatiivinen. Voittomarginaalista syntyvä arvonlisäverosaaminen voidaan merkitä taseeseen, jos tulevaisuudessa syntyvän veron tilittämismuuttovelvollisuus positiivisen voittomarginaalin johdosta on ilmeistä. (Tomperi 2017, 257.) Tilinpäätöstä laadit-

taessa taseeseen merkittävä arvonlisäverovelka tai -saaminen vaikuttaa liikevaihdon sekä vaihto-omaisuuden hankintamenon aktivoitavaan määrään. Liikevaihdon laskennassa suoriteperusteisista verollisista myyntituotoista tulee vähennettäväksi arvonlisäverokannan edellyttämän laskennallinen osuus. Vaihto-omaisuuden hankintamenon aktivoitavasta määrästä vähennetään ostoista syntyvä laskennallinen arvonlisäveron osuus. (Kirjanpitolautakunta 1779/2006.)

Ostot ja myynnit, joihin marginaaliverotusmenettelyä sovelletaan, tulee kirjanpidossa ja varastokirjanpidossa pitää erillään muista ostoista ja myynneistä. Varastokirjanpidolla yrityksen pitää pystyä osoittamaan muun muassa se, että marginaaliveromenettelyllä ostetut tavarat on ostettu jälleenmyytäväksi eikä muuhun käyttöön. Kirjanpidossa marginaaliverotettavat myynnit ja ostot on kirjattava omille tileilleen, jotta voittomarginaalin laskentatavan ja erillään pidon vaatimukset täyttyvät. Mikäli yritys soveltaa yhtä aikaisesti sekä tavarakohtaista että verokausikohtaista menettelyä tai myynneihin sovelletaan eri verokantoja, marginaaliverotettavat myynnit ja ostot on kirjattava omille tileilleen eli pidettävä toisistaan erillään. (Verohallinto 2018c.)

Kirjanpidossa kirjaukset tulee suorittaa seuraavasti:

- ostot ja myynnit kirjataan bruttomääräisinä omille meno- ja tulotileilleen
- myyntiä vastaava veron määrä kirjataan kirjanpitoon myynnin vähennyseräksi sekä erilliselle arvonlisävelkatilille
- vastaavasti ostoja vastaava vero kirjataan ostojen oikaisueräksi ja laskennalliseksi verosaamiseksi.

(Tomperi 2017, 256.)

Seuraavissa kahdessa eri esimerkissä olen havainnollistanut marginaaliverotusmenettelyn soveltamista. Esimerkissä 1 havainnollistan, kuinka marginaaliverotusmenettelyä sovellettaessa syntyvä voittomarginaalivero lasketaan ja kuinka kumulatiivista negatiivista voittomarginaalia hyödynnetään seuraavien kuukausien voittomarginaalin laskennassa. Esimerkissä 2 havainnollistan sitä, kuinka normaaliverotus- ja marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen eroaa arvonlisäverotuksellisesti sekä myyjän että ostajan kannalta.

Esimerkki 1

Autoliikkeen marginaaliverotettavat myynnit ovat lokakuussa 45 000 euroa. Yritys on ostanut käytettyjä autoja lokakuussa 40 000 eurolla. Yritys soveltaa yksinkertaistettua menettelyä.

käytettyjen autojen myynnit	45 000 €
käytettyjen autojen ostot	- 40 000 €
lokakuulle syntyvä voittomarginaali	= 5 000 €

Veron perusteeksi lasketaan voittomarginaali ilman veroa:

$$5\,000 - (5\,000 * 24 / 124) = 4\,032,26 \text{ euroa,}$$

josta lasketaan suoritettavan veron määrä:

$$4\,032,26 \text{ €} * 24 \% = 967,74 \text{ €}$$

Marraskuussa autoliikkeen marginaaliverotettavat myynnit ovat 38 000 euroa. Marginaaliverotettavat ostot ovat marraskuussa 42 000 euroa.

käytettyjen autojen myynnit	38 000 €
käytettyjen autojen ostot	- 42 000 €
marraskuulle syntyvä voittomarginaali	= -4 000

Marraskuulle syntyvä voittomarginaali on negatiivinen, joten yritykselle ei synny suoritettavaa veroa. Negatiivinen voittomarginaali voidaan huomioida seuraavien kuukausien syntyvässä voittomarginaalissa.

Joulukuulle kertyy marginaaliverotettavaa myyntiä 35 000 euroa. Autoliike ostaa käytettyjä autoja joulukuussa 37 000 eurolla. Autoliikkeen tilikausi on kalenterivuosi.

käytettyjen autojen myynnit	35 000 €
käytettyjen autojen ostot	- 37 000 €
joulukuulle syntyvä voittomarginaali	= -2 000

Yritykselle syntyy jälleen negatiivista voittomarginaalia, mikä lisätään marraskuun kumulatiiviseen voittomarginaaliin. Joulukuun jälkeen kumulatiivisen voittomarginaalin määrä on siis -6 000 euroa. Yritys voi merkitä syntyneen kumulatiivisen voittomarginaalin taseeseen arvonnlisäverosaamiset-tilille tilikauden ollessa kalenterivuosi.

Seuraavissa esimerkeissä olen havainnollistanut normaalimenettelyn ja marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen eroja:

Esimerkki 2

Autoliike ostaa käytetyn pakettiauton ei-verovelvolliselta kuluttajalta. Pakettiauton ostohinta on 15 000 euroa. Autoliike myy pakettiauton verovelvolliselle yritykselle 5 000 euron (25 %) katteella. Autoliike soveltaa pakettiauton ostoon ja myyntiin marginaaliverotusmenettelyä.

Pakettiauton hankintaan sisältyy piilevää arvonnlisäveroa $15\,000 \times 24 / 124 = 2\,903,23$ euroa

eli hankinnan hinnaksi saadaan $15\,000 - 2\,903,23 = 12\,096,77$ euroa

Pakettiauton katetavoite on 5 000 euroa, joten myyntihinnaksi ilman veroa saadaan $12\,096,77 + 5\,000 = 17\,096,77$ euroa

Verolliseksi myyntihinnaksi saadaan $17\,096,77 \times 24 \% = 21\,199,99$ euroa

Seuraavaksi lasketaan autoliikkeen valtiolle tilitettävän veron määrä:

pakettiauton myyntihinta	21 199,99
pakettiauton ostohinta	- 15 000,00
voittomarginaali	= 6 199,99

Tilitettävän veron perusteeksi saadaan $21\,199,99 - (21\,199,99 \times 24 / 124) = 17\,096,77$ euroa

Tilitettävän veron määräksi saadaan $17\,096,77 \times 24 \% = 4\,103,22$ euroa

Pakettiauton ostaja ei voi vähentää pakettiauton ostohintaan sisältyvää veron määrää, joten kustannus yritykselle on 21 199,99 euroa.

Seuraavassa on esitetty sama tilanne, mutta autoliike soveltaa pakettiauton ostoon ja myyntiin normaalimenettelyä:

Autoliikkeen katetavoite on 5 000 euroa, joten verolliseksi myyntihinnaksi saadaan $(15\,000 + 5000) \times 24 \% = 24\,800$ euroa

Pakettiauton ostaja maksaa pakettiautosta 24 800 euroa ja se saa vähentää ostohintaan sisältyvän arvonlisäveron $24\,800 \times 24 / 124 = 4\,800$ euroa

eli yritykselle kustannukseksi muodostuu $24\,800 - 4\,800 = 20\,000$ euroa

Esimerkit osoittavat sen, että normaaliverotusmenettelyn soveltaminen marginaaliverotusmenettelyn sijaan on järkevämpää silloin, kun ostajana on toinen verovelvollinen. Marginaaliverotusmenettelyllä pakettiauton kustannus ostajalle on 1 199,99 euroa kalliimpi.

6.2 Autoveron käsittely marginaaliverotuksessa

Niin kuin luvussa 4 on todettu, arvonlisäverolain mukaan autoveroa ei lueta osaksi ajoneuvon hinnasta perittyä vastiketta eikä sitä sisällytetä myynnin veron perusteeseen, kun rekisteröity asiamies suorittaa autoveron ajoneuvorekisteriin merkityn omistajan eli auton ostajan sijasta. Autoveroa ei näin ollen tule lisätä marginaaliveromyynnteihin eikä -ostoihin voittomarginaalia laskettaessa. Kuitenkin tilanteessa, jossa auto on rekisteröity jälleenmyyjän nimiin ja autovero on suoritettu jälleenmyyjän nimissä, luetaan autovero jälleenmyyjän kustannukseksi (Verohallinto 2018c). Esimerkiksi, jos autoliike tuo toisesta EU-maasta käytetyn auton ja rekisteröi ajoneuvon autoliikkeen nimiin, auton edelleenmyyntitilanteessa autovero tulee lukea autoliikkeen saamaksi vastikkeeksi ja näin myös osaksi marginaaliverotuksen alaista myyntihintaa (Huhtala ym. 2018, 567). Tällöin marginaaliverolaskelmaa tehtäessä tulee auton myyntihintaan sisällyttää autoveron määrä. Marginaaliverolaskelmalla auton ostohintaan ei sisällytetä autoveroa, koska se ei ole sisältynyt auton ostohintaan. Autovero kirjataan tällöin arvonlisäverotuksessa vähennyskelvottomiin kuluihin. (Verohallinto 2018c.)

6.3 Esittely- ja leasingautot kirjanpidossa

Kirjanpitolautakunta on ottanut kantaa lausunnossaan (168/1976) esittely- ja leasingautojen kirjaamisesta yrityksen kirjanpitoon. Lausunnolla on vastattu hakemukseen, jossa yhtiö on pyytänyt ohjeistusta siihen, luetaanko esittelyautot ja vuokrattavat autot vaihto- vai käyttöomaisuuteen. Hakemuksessa on kerrottu, että yhtiöllä on maahantuojan määräämät esittelyautot. Esittelyautoja käytetään eri automallien esittelyajokäytössä. Esittelyajokäyttöajat kestävät ennalta määräämättömän ajan, mutta yhtä vuotta lyhyemmän ajan.

Lausunnon mukaan väliaikaisesti esittelytarkoitukseen käytettävät, mutta myöhemmin myytäväksi hankitut ajoneuvot kirjataan yrityksen vaihto-omaisuuteen. Pitkäaikaiseen tai jatkuvaan vuokraukseen käytettävät ajoneuvot kirjataan autoliikkeen käyttöomaisuuteen. Vaihto-omaisuudeksi luetun, myytäväksi tarkoitetun auton satunnainen vuokraaminen ei merkitse auton siirtämistä käyttöomaisuuteen. (Kirjanpitolautakunta 168/1976.)

6.4 Vaihtoautosta maksettavan hyvityksen käsittely

Autokaupassa on tyypillistä, että autoliike hyvittää asiakkaalle mahdollisesta vaihtoautosta enemmän kuin mitä sen todellinen arvo on. Kirjanpitolautakunta on antanut lausunnon (347/1979) siitä, kuinka vaihtoauton osalle tuleva ylihinta tulisi kirjanpidossa käsitellä. Lausunnon mukaan autokaupan liikevaihtoon luetaan luovutettujen autojen myyntihinnat. Autokaupassa ostajan luovuttaessa käytetyn auton liikevaihtoon luetaan myydyn auton luovutushinta kokonaisuudessaan, vaikka vastike saadaan vain osaksi rahana tai saamisena. Jos autokaupan myyjä antaa ostajalle myydyn auton hinnasta alennuksen, liikevaihdoksi merkitään alennettu luovutushinta.

Vaihtoautosta merkitään kirjanpitoon siitä maksettavaksi sovittu hinta. Mahdollisen ylihinnan osalta saadun ylihinnan oikaisu tapahtuu realisoinnin perusteella. Jos varastossa olevan vaihtoauton todennäköinen luovutushinta on hankintamenoa pienempi tilikauden päättyessä, voidaan kirjata erotus kuluksi. Mikäli ostajalle on annettu alennus uuden auton hinnasta ja tämä ei käy ilmi kauppasopimuksesta, annettua alennusta ei voida rekisteröidä liikekirjanpitoon tilikauden aikana. Jos vaihtoautosta on hyvitetty asiakkaalle enemmän kuin mitä auton todellinen luovutushinta edellyttäisi, vaihtoauton hankintameno merkitään myyjän tilinpäätökseen alimman arvon periaatteen mukaisesti. (Kirjanpitolautakunta 347/1979.)

7 Yhteenveto

Autokauppaa harjoittavien yritysten osto- ja myyntitapahtumissa tulee huomioida seikkoja, jotka vaikuttavat tapahtumien arvonlisäverotukselliseen käsittelyyn. Koska ajoneuvon käyttötarkoitus määrää ajoneuvon arvonlisäverokäsittelyn, tulee kaupan tekijöillä olla tieto siitä, miten eri tilanteissa ajoneuvo arvonlisäverotuksellisesti käsitellään.

Marginaaliverotusmenettely liittyy vahvasti autokauppaa harjoittavan yrityksen toimintaan ja sen soveltaminen on mahdollista niin ei-verovelvollisten kuin verovelvollistenkin kanssa käytyihin kaappoihin. Yksityishenkilön myydessä käytetty auto autoliikkeelle hinta ei sisällä arvonlisäveroa. Autoliike ei siis voi tehdä tämänkaltaisesta ostosta arvonlisäverovähennystä. Auton edelleenmyynnissä autoliike voi soveltaa marginaaliverotusmenettelyä tai normaalia verotusmenettelyä. Autoliike voi soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myös verovelvollisilta ostettuihin autoihin, mikäli edellytykset täyttyvät. On hyvä muistaa, että marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on vapaaehtoista. Mikäli verovelvollinen myyjä myy omistamansa auton normaalia verotusmenettelyä soveltaen, auton on täytyntä olla vähennykseen oikeuttavassa käytössä. Henkilöautojen osalta tulee huomioida tarkat rajoitukset arvonlisäverotuksessa.

Autoliikkeen tuodessa EU-tuontiautoja Suomeen tulee huomioida eri verotusmenettelyjen soveltaminen. Uudeksi ajoneuvoksi luokiteltava ajoneuvo tulee aina käsitellä yhteisöhankintana. Käytettyjen ajoneuvojen hankinnassa tulee olla tarkkana laskumerkinnöistä ja epäselvissä tapauksissa on syytä selvittää myyjältä sovellettava menettely.

Kirjanpidossa marginaaliverotusmenettely tulee huomioida laskettaessa joko suoritettavan tai saamiseksi jäävän veron määrää. Marginaaliverotusmenettelystä syntyvää suoritettavan tai saamiseksi jäävän veron määrä lasketaan esimerkiksi joka kuukausi ja se otetaan huomioon aina seuraavan kuukauden laskennassa. Tilinpäätöshetkellä marginaaliverotusmenettelystä syntyvä arvonlisäverovelka tai -saaminen tulee merkitä taseeseen ja se tulee huomioida myös liikevaihdon ja vaihto-omaisuuden hankintamenon aktivoinnissa. Koska marginaaliveron alaiset ostot ja myynnit tulee pitää kirjanpidossa erillään muista tapahtumista, se helpottaa raportointia sekä selkeyttää myös kirjanpitäjän työtä. Autoliikkeen tulee huomioida erilläänpito myös varastokirjanpidossa.

Autoveron oikea käsittely tulee huomioida erityistilanteissa. Yleensä autovero käsitellään autoliikkeen kirjanpidossa läpikulkueränä, eikä se sisälly myynnin veron perusteeseen. Jotta autovero ei sisälly arvonlisäveron laskentaperusteeseen, auton myynti tulee tapahtua ensirekisteröintiin liittyen. Mikäli ajoneuvo, josta tulee suorittaa autoveroa, rekisteröidään autoliikkeen nimiin tai esittelykäytössä olevaa

ajoneuvoa käytetään esimerkiksi työntekijöiden työsuhdeautona, autovero luetetaan osaksi myyntihintaa ja näin ollen myös siitä suoritetaan arvonlisävero.

Pääsääntöisesti autoliike voi vähentää esittelyautojen käyttökustannuksiin sisältyvän arvonlisäveron. Mikäli kyseisiä autoja käytetään myös henkilökunnan työsuhdeautoina, arvonlisäveron voi vähentää siinä suhteessa kuin mitä autoja käytetään esittelytarkoitukseen. Suoritettava arvonlisävero tulee huomioida auton myyntihetkellä.

8 Pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen selkeytti itselleni asioita, joista minulla ei vielä ollut syntynyt täysin selkeää käsitystä. Perusteellisempi perehtyminen etenkin autoveroon ja marginaaliverotusmenettelyyn liittyviin asioihin lisäsivät osaamistani aiheista. Opinnäytetyö myös auttoi minua kokonaiskuvan hahmottamisessa ja opetti, miten verotukselliset vaatimukset tulee ottaa huomioon autoliikkeen kirjanpidossa. Autoliikkeen toimintaan sisältyy sellaisia seikkoja, joissa täytyy huomioida esimerkiksi arvonlisäveron vähennysoikeuden tai verojen oikea käsittely. Tällöin kirjanpitäjällä tulee olla tietotaitoa ja osaamista, jotta asiat käsitellään kirjanpidossa ja verotuksellisesti oikein. Myös autoliikkeessä työskentelevien henkilöiden osaaminen korostuu, jotta ostot ja myynnit osataan käsitellä verotuksellisesti oikein.

Autokauppaa harjoittavien yritysten kirjanpitojen parissa työskentelevien osaamisessa korostuu mielestäni etenkin autoveron käsittely, marginaaliverotusmenettelyn tunteminen sekä sen soveltaminen eri tilanteissa sekä yhteisöhanke, mikäli yritys ostaa EU-tuontiautoja. Laskumerkintöjen ja sitä kautta arvonlisäverokäsittelyn kanssa tulee olla hyvin tarkkana, jotta ostot ja myynnit käsitellään arvonlisäverotuksellisesti oikein eikä niistä koidu selvityksiä ja jälkiveroseurauksia.

Mielestäni autokauppaa harjoittavien yritysten kirjanpidossa korostuu tapahtumien tarkka jaottelu ja erillään pito sekä tietyllä tavalla tapahtumien jatkuvuus ja tapahtumien oikea käsittely. Mikäli kirjauksissa huomataan virhe tai esimerkiksi

auton verotuksellinen käsittely muuttuu auton ostohetkestä, tulee huomioida, että kirjaukset tehdään kaikkien vaiheiden osalta oikein auton myyntitapahtumaan saakka.

Aloittaessani opinnäytetyön tekemistä pohdin lähteiden riittävyttä, mutta perehtymällä aiheeseen enemmän lähteitä löytyikin hyvin. Aihetta on myös käsitelty kirjallisuudessa monipuolisesti ja selkeästi erilaisten esimerkkien kautta. Tämä teki osaltansa opinnäytetyön työstämisestä mielekkäämpää. Pyrin opinnäytetyön prosessin aikana hyödyntämään myös työssä esiin tulleita sekä oppimiani asioita ja tätä kautta tuoda asioita monipuolisesti esille. Koska itselleni oli muodostunut jonkinlainen käsitys aiheesta työtehtävieni kautta, se myös toi varmuutta opinnäytetyön tekemiseen.

Tiedonpaljous sekä hankitun tiedon oikea soveltaminen työelämässä on alallani yleistä. Jatkuva uuden tiedon sisäistäminen sekä niiden käyttö käytännössä luovat haasteita. Useinkaan käytettävissä ei ole valmiita tietopaketteja, joita työssä voisi hyödyntää. Mielestäni toiminnallisen opinnäytetyön esimerkiksi ohjeistuksen tekeminen opinnäytetyönä on oiva mahdollisuus koota aihealueeseen liittyvät asiat selkeäksi tietopaketiksi. Mahdollisesti sitä voidaan hyödyntää työelämässä ja se helpottaa uuden henkilön perehdyttämisessä. Tällä tavoin myös ohjeistuksen tekijä perehtyy aiheeseen ja hänen osaamistaan voidaan hyödyntää työelämässä.

Opinnäytetyöni osoitti itselleni sen, että autokauppaa harjoittavien yritysten kirjanpidon tekijällä tulee olla aiheeseen kuuluvaa asiantuntemusta. Autoliikkeen toimintaan liittyvät asiat esimerkiksi marginaaliverotus ja yhteisöhankeinnot, jotka liittyvät myös muihin kuin autoliikkeiden toimintaan. Opinnäytetyön tekeminen lisäsi siis osaamistani näiden aihealueiden parissa yleisemmällä tasolla, joten näistä tiedoista on hyötyä myös muissa työtehtävissäni.

Lähteet

- Airaksinen, T., Vilkkä H. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino Oy.
- Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.
- Autoalan tiedotuskeskus. 2018a. Autovero. http://www.aut.fi/tieliikenne/autoilun_verotus/autovero. 6.1.2019.
- Autoalan tiedotuskeskus. 2018b. Autojen vähittäiskaupan lähivuosien näkymät aiempaa valoisammalla. http://www.aut.fi/ajankohtaista/tiedotteet/autojen_vahittaiskaupan_lahivuosien_nakymat_aiempaa_valoisammalla.2010.news. 3.12.2018.
- Autoalan tiedotuskeskus. 2018c. Autoala ja ministeriöiden vapaaehtoinen ilmastopimus. http://www.aut.fi/ymparisto/autoalan_green_deal_ilmastopimus. 29.11.2018.
- Autoalan tiedotuskeskus. 2019. Vuonna 2018 ensirekisteröitiin yli 120 000 henkilöautoa. http://www.aut.fi/ajankohtaista/tiedotteet/vuonna_2018_ensirekisteroitiin_yli_120_000_henkiloautoa.2028.news. 6.1.2019.
- Autotalli.com. 2019a. Yksityisleasing nostaa suosiotaan. <https://www.autotalli.com/talli/liikkuvuus/yksityisleasing/yksityisleasing-nostaa-suosiotaan/>. 21.1.2019.
- Autotalli.com. 2019b. Yksityisleasing vertailu. <https://www.autotalli.com/talli/liikkuvuus/vertailu/>. 21.1.2019.
- Autoverolaki 29.12.1994/1482.
- Huhtala, H., Kallio, M., Lindholm, M., Ojala, M., Säskilähti, J., Takalo, T. 2018. Arvonlisäverotus 2018. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Hyttinen, P., Nyrhinen R., Äärilä, L. 2015. Arvonlisäverotus käytännössä. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Hyttinen, P., Svensberg, S. 2018. Kansainvälisen kaupan arvonlisäverotus. Helsinki: ST-Akatemia Oy.
- Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy.
- Katsastushinnat.fi. 2016. Auton leasing – tiedätkö mitä se tarkoittaa käytännössä. <https://katsastushinnat.fi/artikkelit/auton-leasing-pahkinan-kuoressa/>. 21.1.2019.
- Kirjanpitolautakunta. 168/5.4.1976.
- Kirjanpitolautakunta 347/03.01.1979. Autokaupan liikevaihto.
- Kirjanpitolautakunta. 1779/09.05.2006. Tuloslaskelmasta käytettäessä marginaaliveromenettelyä arvonlisäverotuksessa.
- Kirjanpitolautakunta. 1834/03.03.2009. Autoveron kirjaamisesta autojen maahantuontia ja vähittäiskauppaa harjoittavan konsernin yhtiöiden kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä.
- Klemola, A. 2007. Henkilö- ja pakettiautot arvonlisäverotuksessa. Tilisanomat 5.
- Klemola, A. 2010. EU-tuontiautojen arvonlisäverotus Suomessa. Tilisanomat 1.
- Koivula, M. 2016. Käytettyjen autojen maahantuonti – prosessi ja verotus. Turun ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Opinnäytetyö.
- Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38.
- Laki osamaksukaupasta 18.2.1996/91.

- Levänen, M. 2016. Autosihteerin käytännön opas. Laurea-ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Opinnäytetyö.
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. 2019. <https://www.traficom.fi/fi/ajankoh- taista/ajoneuvojen-ensirekisterointien-maara-kasvoi-17-prosenttia- vuonna-2018>. 6.1.2019.
- Määttä, K. 2017. Vero-oikeuden perusteet. Helsinki: Helsingin Kamari Oy.
- Santander. 2018. Ajoneuvorahoitus – maksa autosi osissa. <https://www.santan- derconsumer.fi/laina/lainasanasto/autorahoitus>. 17.12.2018.
- Teknavi. 2018a. Auton omistaminen muuttuu – uusi auto ajoon kuukausimak- sulla. <https://teknavi.fi/autot/auton-omistaminen-muuttuu-uusi-auto- ajoon-kuukausimaksulla>. 21.1.2019.
- Teknavi. 2018b. Osto, osamaksu, vai leasing? Tämän verran auto maksaa eri vaihtoehtoilla. <https://teknavi.fi/autot/miten-sina-maksat-autosi-va- linnalla-on-valia>. 21.1.2019.
- Tomperi, S. 2017. Kehittyvä kirjanpitoaito. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Tulli. 2009. Tullihallituksen määräys esittelyajoneuvojen väliaikaisesta verotto- masta käytöstä. 23.3.2009. https://tulli.fi/artikkeli/-/asset_pub- lisher/tullihallituksen-maarays-esittelyajoneuvojen-valiaikaisesta-ve- rottomasta-kaytosta. 8.11.2018.
- Valtioneuvosto. 2018. Suomen autoala ja valtio tekivät ilmastopimuksen. https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomen-autoala- ja-valtio-tekivat-ilmastosopimuksen. 26.11.2018.
- Valtioneuvosto. 2018. Uusi autoverotaulukko WLTP-menetelmällä mitatuille au- toille voimaan syyskuussa. https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/as- set_publisher/10623/uusi-autoverotaulukko-wltp-menetelmalla-mi- tatuille-autoille-voimaan-syyskuussa. 26.11.2018.
- Verohallinto. 2010. Arvonlisäverotus EU-tavarakaupassa. 22.10.2018.
- Verohallinto. 2012. Ajoneuvon hankinta, käyttö ja myynti arvonlisäverotuksessa. 19.4.2012. https://www.vero.fi/yrietykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysvero- tuksesta/arvonlisaverotus/ajoneuvon_han- kinta_kaytto_ja_myynti_arv/. 29.11.2018.
- Verohallinto. 2016a. Uuden ajoneuvon verotusarvo. 29.12.2016. https://www.vero.fi/yrietykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/au- toverotus/uuden_ajoneuvon_verotusarv/. 13.1.2019.
- Verohallinto. 2016b. Esittelyajoneuvo. 29.12.2016. https://www.vero.fi/yrietykset- ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/autoverotus/maat_yrityssasiak- kaat/esittelyajoneuv/. 4.11.2018.
- Verohallinto. 2018a. Yrityssasiakkaiden autoverotus. <https://www.vero.fi/yrietyk- set-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/autoverotus/>. 14.10.2018.
- Verohallinto. 2018b. Uuden ajoneuvon maahantuonti. https://www.vero.fi/henki- loasiakkaat/auto/autoverotus/uusien_ajoneuvojen_verotu/. 14.10.2018.
- Verohallinto. 2018c. Käytettyjen tavaroiden sekä taide- ja keräily- ja antiikkiesi- neiden marginaaliverotusmenettely. 28.6.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-haku- sivu/48682/k%C3%A4ytettyjen-tavaroiden-sek%C3%A4-taide- ker%C3%A4ily-ja-antiikkiesineiden-marginaaliverotusmenet- tely/#5-laskumerkinn%C3%A4t>. 19.11.2018.
- Verohallinto. 2010. Uusien kuljetusvälineiden arvonlisäverosta – ohje arvonli- säverovelvollisille. 1.3.2010. <https://www.vero.fi/syventavat-vero->

ohjeet/ohje-hakusivu/48685/uusien_kuljetusvalineiden_arvonlisa-
vero/. 1.11.2018.